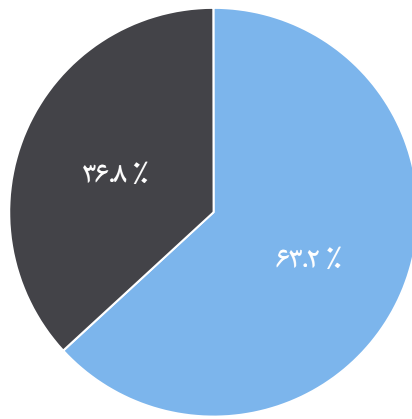

گزیده اخبار و رویداد ها

مروری بر اخبار نفت و انرژی ایران و جهان ۲۴ تا ۲۶ مهر ماه ۱۴۰۰

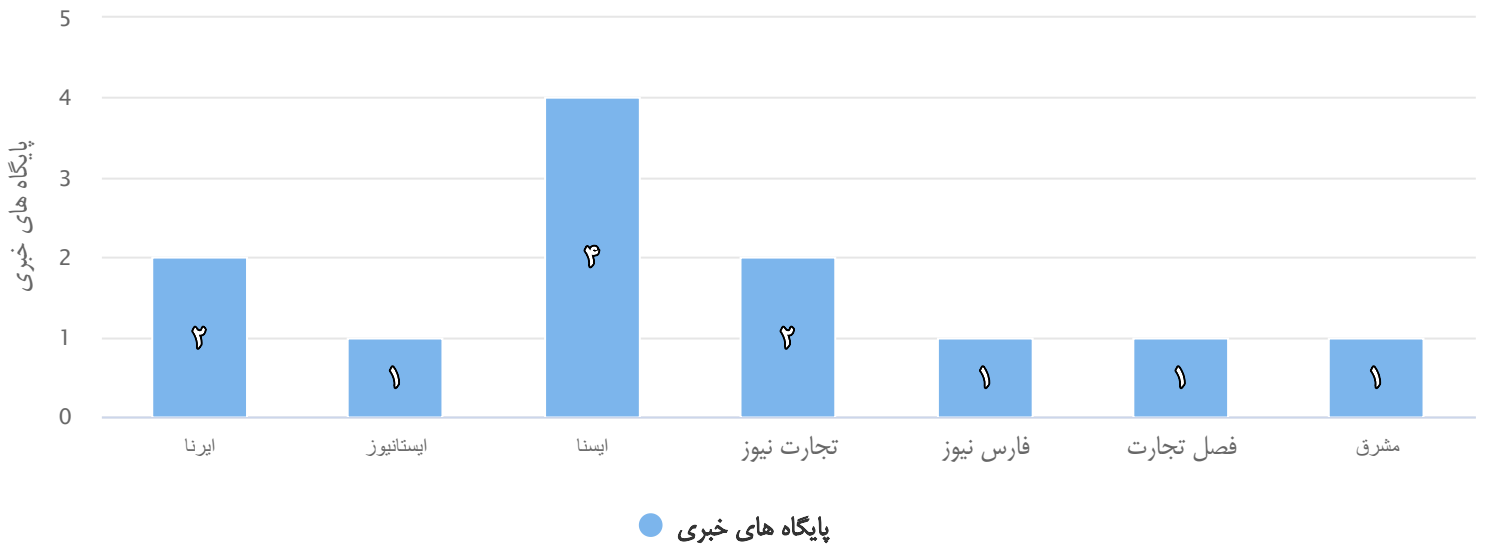
۱۴۰۰/۰۷/۲۴ - ۱۴۰۰/۰۷/۲۶

درصد فراوانی اخبار بولتن به تفکیک نوع رسانه

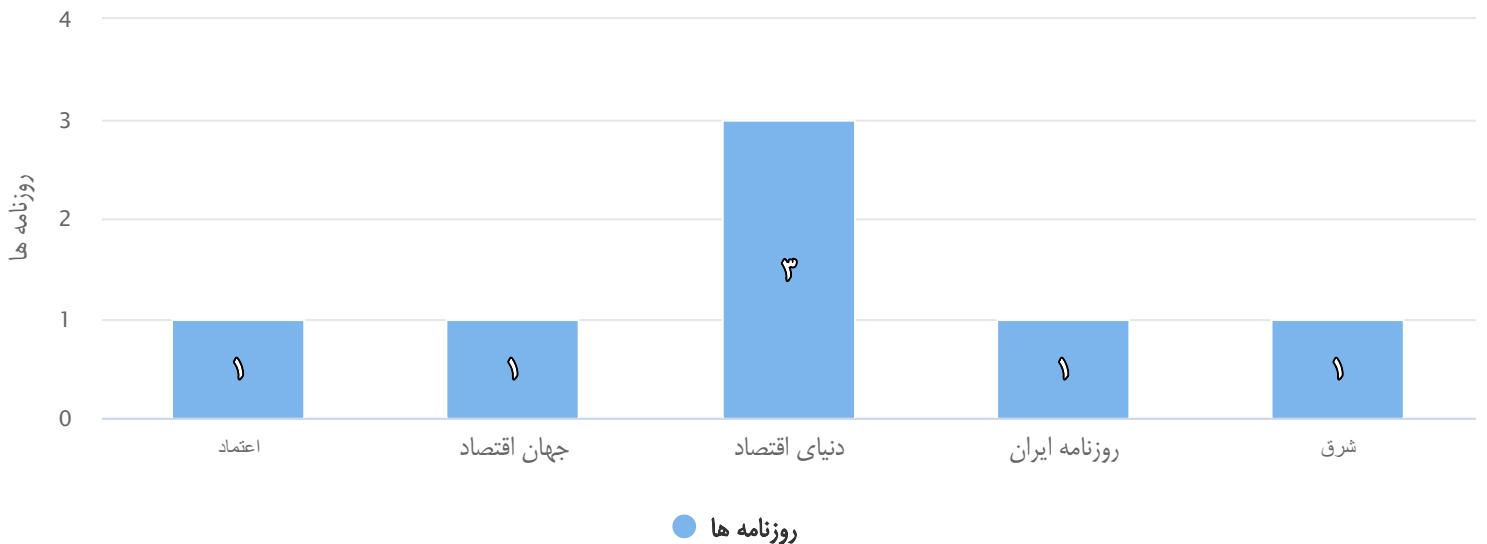
● خبرگزاری
● روزنامه

نمودار توزیع فراوانی مطالب منتشره در پایگاه های خبری

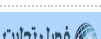
Highcharts.com

نمودار توزیع فراوانی مطالب منتشره در روزنامه ها

Highcharts.com

بهینه سازی مصرف سوخت

- ۴ ایستانیز ۱۲:۱۹ گزارشی تکان دهنده از وضعیت یارانه پرداختی انرژی در ایران/ایران در صدر اقتصادهای ...
- ۶ ایسا ۱۱:۵۵ تبدیل انرژی هسته ای به هیدروژن سبز
- ۷ ایسا ۱۱:۱۶ آغاز ماراتون تولید و مصرف گاز / صرفه جویی کنید
- ۸ تجارت نیوز ۰۹:۱۴ نسخه جدید برای یارانه های مردم / یارانه ها چه تغییری می کنند؟
- ۱۳ دنیای اقتصاد ریشه بحران گازی ایران
- ۱۷ دنیای اقتصاد اصلاح یارانه ها در سه گام
- ۲۲ جهان اقتصاد تمایل آسیا به نفت آمریکا به دنبال بحران جهانی انرژی
- ۲۳ ایرنا ۱۲:۳۷ یارانه ۶ تریلیون دلاری سوخت های فسیلی در جهان
- ۲۴ فصل تجارت ۰۶:۰۲ چگونه از وقوع چالش سوخت مشابه انگلیس در کشور جلوگیری شد؟
- ۲۶ ایسا ۱۳:۴۲ کشورهای اروپایی به بازار ایران باز می گردند؟
- ۲۷ تجارت نیوز ۱۱:۰۹ سرمقاله نشریه اکونومیست در مورد بحران انرژی جهانی : /اولین شوک انرژی در جهان سبز...
- ۳۰ فارس نیوز ۱۰:۵۷ آینده انرژی ایران |تصدی گری وزارت نیرو چگونه مانع توسعه انرژی تجدیدپذیر شد
- ۳۲ اعتماد اکونومیست درباره تغییر شکل بازار انرژی تا سه دهه آینده تحلیل کرد/اولین شوک بزرگ ...
- ۳۴ ایرنا ۰۵:۴۳ داستان یک فرصت ملی
- ۳۷ مشرق ۰۴:۰۳ ناکامی اروپا در کاهش وابستگی در حوزه انرژی
- ۳۸ ایسا ۰۴:۰۰ سازمان محیط زیست همچنان مخالف مصرف «مازوت» در نیروگاه ها
- ۴۰ دنیای اقتصاد نخستین شوک بزرگ انرژی در عصر سبزگرایی
- ۴۲ شرق توجه چین به زغال سنگ قزاقستان در بحران انرژی
- ۴۴ روزنامه ایران ایران در گفت و گو با کارشناسان از وضعیت بازار جهانی گاز و فرصت های ایران گزارش م...

گزارشی تکان دهنده از وضعیت یارانه پرداختی انرژی در ایران/ایران در صدر اقتصادهای یارانه ای جهان

ایستانیوز : بررسی داده های آژانس بین المللی انرژی نشان می دهد که ایران با اختلاف فاحش ، در جایگاه اول یارانه پرداختی انرژی در جهان قرار دارد طبق این بررسی ، طی بازه زمانی ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ ، میزان پرداخت یارانه گاز در ایران معادل مجموع یارانه ۱۶ کشور جهان بوده است

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی بازارهای مالی (ایستانیوز) ، بر اساس مطالعه ای که به تازگی از سوی اتحادیه صادرکنندگان نفت ، گاز و پتروشیمی ایران و با استناد بر داده های آژانس بین المللی انرژی صورت گرفته ، سهم ایران از کل یارانه پرداختی انرژی در جهان ، ۵۲۱ درصد است این گزارش ، در جلسه صبح روز دوشنبه کمیسیون انرژی اتاق تهران و از سوی سعید رفیعی فر ، دبیرکل اتحادیه صادرکنندگان نفت ، گاز و پتروشیمی ارائه شد و طی آن ، هجده مخربی که به گفته این فعال اقتصادی از محل یارانه انواع **حامل های انرژی** بر اقتصاد ایران آوار شده ، مورد واکاوی قرار گرفت . به گزارش روابط عمومی اتاق تهران ، بر اساس این گزارش ، طبق آخرین داده های آژانس بین المللی انرژی ، در سال ۲۰۲۰ در مجموع ۴۲ کشور جهان یارانه انرژی پرداخت می کنند و میزان آن بیش از ۱۸۱ میلیارد دلار برآورد شده است که نیمی از آن در کشورهای شمال آفریقا و خاورمیانه پرداخت می شود این در حالی است که بر اساس داده های آژانس بین المللی انرژی ، ایران در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ رتبه اول پرداخت یارانه انرژی در جهان را داشته است در سال ۲۰۱۹ ، ایران با پرداخت ۸۶ میلیارد دلار یارانه انرژی رتبه نخست پرداخت یارانه در جهان را از آن خود کرده است در سال ۲۰۲۰ نیز به علت کاهش تقاضا و کاهش قیمت **سوخت** های فسیلی به دلیل شیوع ویروس کرونا ، میزان یارانه پرداختی در جهان نسبت به سال ۲۰۱۹ به میزان ۹۴۱ درصد کاهش یافت که پایین ترین رقم سالانه از سال ۲۰۱۰ است ، اگرچه ایران با پرداخت ۶۴۲۹ میلیارد دلار یارانه انرژی ، در این سال نیز در رتبه اول پرداخت یارانه انرژی در جهان ایستاد این گزارش نشان می دهد که از این میزان در ایران ، ۱۲۴۲ درصد به یارانه برق ، ۱۴۱ درصد به یارانه گاز و ۷۸۱۶ درصد به یارانه نفت اختصاص داشته است طی سال ۲۰۲۰ ، پس از ایران که در جایگاه نخست پرداخت یارانه انرژی قرار دارد ، کشورهای چین ، هند ، عربستان سعودی ، روسیه ، الجزایر و مصر در رتبه های بعدی جای دارند بررسی دقیق تر این گزارش نشان می دهد که مجموع یارانه پرداختی برای انرژی در ایران در سال ۲۰۲۰ به قیمت سال پایه ۲۰۲۰ ، ۶۴۲۹ میلیارد دلار بوده که سهم آن از کل ۴۷۳۱۸۱ میلیارد دلار یارانه انرژی جهان ، معادل ۳۳۱۶ درصد بوده است در سال ۲۰۲۰ ، سهم ایران در کل یارانه نفت جهان ، ۵۵ درصد ، در کل یارانه پرداختی گاز طبیعی جهان ، ۳۳ درصد و در کل یارانه برق جهان ، ۸۲۳ درصد بوده است طبق این بررسی ، مجموع یارانه پرداختی برای انرژی در ایران طی بازه ۱۰ ساله و از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ ، به قیمت سال پایه ۲۰۲۰ ، معادل ۹۸۶ میلیارد و ۴۰۵ میلیون دلار بوده که سهم آن از کل ۴ هزار و ۵۹۰ میلیارد دلار یارانه پرداختی جهان ، ۴۹۲۱ درصد بوده است طی این بازه زمانی ، سهم ایران در کل یارانه پرداختی نفت جهان ، معادل ۹۵۱۸ درصد ، در کل یارانه گاز طبیعی جهان ، ۵۳۳ درصد و در کل یارانه برق جهان نیز ۱۸ درصد بوده است اگرچه صرف مقایسه میزان یارانه پرداختی ، ملاک دقیقی برای ارزیابی میزان یارانه انرژی در کشورهای مختلف نیست ، اما با ارزیابی بهتر ، می توان از بررسی دو شاخص نسبت یارانه انرژی به تولید ناخالص داخلی و نسبت یارانه انرژی به جمعیت و در واقع ، سرانه یارانه انرژی ، به قیاس دقیق تری دست یافت بر این اساس ، طبق این مطالعه ، در میان ۴۲ کشور که به پرداخت یارانه انرژی مشغول هستند ، ۲۰ کشور اول به میزان ۵۶۷ درصد نسبت یارانه انرژی به تولید ناخالص داخلی و ۶۶۹۴ درصد سرانه یارانه انرژی را به خود اختصاص داده اند در این بین ،

ادامه خبر صفحه قبل

[۲]

ایستانیوز

۱۴۰۰/۰۷/۲۶

۱۲:۱۹

ایران از نظر رقم مطلق یارانه انرژی رتبه اول را در میان کشورهای پرداخت کننده یارانه انرژی در دست دارد و علاوه بر این ، از حیث دو نسبت فوق نیز جزو پنج کشور اول در جهان است به طوری که در سال ۲۰۲۰ ، ایران در رتبه پنجم جهان از لحاظ نسبت بالای انرژی به تولید ناخالص داخلی با رقم ۷۴ درصد و رتبه پنجم جهان از لحاظ سرانه بالای یارانه انرژی با رقم ۳۵۳ دلار را به خود اختصاص داده است کشور لیبی بالاترین یارانه انرژی را از نظر نسبت به تولید ناخالص داخلی و کویت بالاترین سرانه یارانه انرژی را در میان اقتصادهایی که یارانه انرژی پرداخت می کنند ، دارا هستند بررسی دیگر این گزارش نشان می دهد که در سال ۲۰۲۰ ، در میان بیست کشور جهان با بالاترین میزان یارانه پرداختی در گاز طبیعی ، ایران با تخصیص ۱۲ ۱۸۰ میلیارد دلار به یارانه گاز و با سهمی معادل ۳۳ درصد رتبه اول را دارد در بازه زمانی ۱۰ ساله ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ نیز ایران با پرداخت ۳۲۴ ۴۷۱ میلیارد دلار یارانه گاز در رده اول جهان ایستاده است این در حالی است که طی این بازه زمانی ، مبلغ پرداختی یارانه برق در ایران تقریباً معادل مجموع مبلغ پرداختی یارانه ۱۱ کشور جهان است حال آنکه میزان پرداخت یارانه گاز در ایران طی این بازه زمانی ، تقریباً معادل مجموع یارانه ۱۶ کشور جهان بوده است

تبدیل انرژی هسته ای به هیدروژن سبز

وزارت انرژی ایالات متحده ۲۰ میلیون دلار به پروژه ای در آریزونا اختصاص داده است تا با استفاده از انرژی هسته ای ، هیدروژن سبز تولید کنند و قابلیت آن را به عنوان باتری مایع پشتیبان و محصول ثانویه تاسیسات هسته ای بسنجند .

به گزارش ایسنا و به نقل از نیواپلس ، این پروژه به رهبری شرکت "PNW Hydrogen LLC" انجام خواهد گرفت و طی آن تاسیسات تولید هیدروژن در مرکز تولیدات انرژی هسته ای "پالو ورد" (Palo Verde) در فینیکس (Phoenix) ، آریزونا ساخته می شود در این تاسیسات مخازن بزرگ شش تنی از هیدروژن وجود دارد که نشان دهنده ی ۲۰۰ مگاوات انرژی است و می توان در زمان اوج مصرف آن را به برق تبدیل کرد از هیدروژن برای تولید مواد شیمیایی و **سوخت** نیز استفاده می شود در این پروژه بررسی می شود که چگونه تاسیسات هسته ای می توانند انرژی اضافه را به عنوان منبع درآمد بفروشند در آینده و با استفاده از انرژی های تجدید پذیر ، تامین کنندگان نیروی اولیه مانند تاسیسات هسته ای تنها در غیاب نور خورشید و وزش باد مورد استفاده قرار می گیرند و تولید هیدروژن برای چنین زمان هایی مفید خواهد بود این پروژه بخشی از هدف وزارت انرژی ایالات متحده در کاهش قیمت هیدروژن سبز از حدود پنج دلار به ازای هر کیلوگرم به یک دلار است دلیل اینکه چرا برای رسیدن به این هدف از انرژی هسته ای گرانت قیمت استفاده می شود و نه **انرژی خورشیدی** این است که اگر از هیدروژن به عنوان باتری مایع در نیروگاه ها استفاده کنیم این برنامه مقرون به صرفه خواهد بود و مقادیر اضافی آن را می توان با قیمت ارزان فروخت انتهای پیام

آغاز ماراتون تولید و مصرف گاز / صرفه جویی کنید

سخنگوی شرکت ملی گاز گفت: با شروع فصل سرما دغدغه تامین گاز کشور به وجود می آید؛ برای این موضوع مهم به دستور معاون وزیر در امور گاز کمیته ای تشکیل شده که در گازرسانی به مشتریان وقفه ای ایجاد نشود، البته برای موضوع نیازمند همراهی جدی مشتریان هستیم.

محمد عسگری در گفت و گو با ایسنا، با اشاره به آغاز به کار کمیته **سوخت** شرکت ملی گاز ایران، اظهار کرد: هدف این کمیته برنامه ریزی برای تامین گاز پایدار مشتریان در فصل سرماست شرایط تامین گاز در زمستان هیچ زمانی مطلوب نبوده اما برنامه ریزی ها و ساماندهی های لازم صورت گرفته که بتوانیم بدون ایجاد مشکل از فصل سرما عبور کنیم لذا با توجه به اینکه اولویت شرکت گاز این بوده که **سوخت** رسانی بدون وقفه صورت بگیرد، این کمیته تشکیل شده است تا تدابیر لازم اتخاذ شود.

به گفته وی، در این بین از تمام مردم نیز تقاضا داریم که نسبت به **مصرف گاز** دقت بیشتری داشته باشند و دمای رفاه بین ۱۸ تا ۲۲ درجه را رعایت کنند، بی شک گذر از فصل سرما با تامین گاز پایدار بدون همراهی مردم تحقق نمی یابد بنابراین تقاضا داریم مشتریان نسبت به این مهم هوشیار باشند.

سخنگوی شرکت ملی گاز با اشاره به لزوم مدیریت مصرف توسط مشتریان، اظهار کرد: برای این منظور در بخش های مختلف به فرهنگ سازی اقدام کردیم، همین موضوع نیز موجب شده طی سال های اخیر توجه مشتریان به این مساله بیشتر شود و اکنون شاهد افزایش مدیریت مصرف در میان مشتریان هستیم اما باز هم تقاضا داریم که موضوع مدیریت مصرف در دستور کار همه مشتریان باشد. عسگری با اشاره به میزان **مصرف گاز** در سال گذشته، گفت: سال قبل در بخش خانگی و تجاری میزان مصرف به ۶۵۰ میلیون مترمکعب در روز هم رسید و امیدواریم امسال با مدیریت مصرف دیگر این عدد را شاهد نباشیم به گفته وی تمام تمهیدات را برای مدیریت مصرف در نظر گرفته ایم تا مشکلی ایجاد نشود؛ هر سال در فصل سرما شرایط تامین سخت است که امیدواریم با همراهی مردم امسال اوضاع بهتری را تجربه کنیم باید توجه داشت هرچه مصرف در بخش خانگی و تجاری کاهش یابد، منافع آن عائد بخش صنعت و تولید کشور و درنهایت مردم می شود، مشتریان می توانند با راهکارهای ساده هم به اقتصاد خانواده و هم به اقتصاد کشور کمک کنند انتهای پیام

نسخه جدید برای یارانه های مردم / یارانه ها چه تغییری می کنند؟

اصلاح یارانه های انرژی اقدامی خطیر ، پیچیده و پرچالش در سطح اقتصاد سیاسی است این اصلاحات هزینه سیاسی زیادی دارد و بدون همراهی گسترده افکار عمومی امکان پذیر نیست مشکل جایی بغرنج تر می شود که بدانیم هزینه انرژی سهم بزرگ تری از سبد خانوارهای ضعیف تر را تشکیل می دهد

به گزارش تجارت نیوز ، بازوی پژوهشی سازمان برنامه و بودجه با مقایسه تجارب موفق کشورها ، سه گام اصلی موفقیت در اصلاح یارانه انرژی را معرفی کرد مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری ، اصلاح یارانه انرژی را اقدامی بسیار پیچیده در سطح اقتصاد سیاسی دانست که نیازمند حمایت و همراهی قوی مردم است؛ زیرا حذف یا کاهش یارانه های انرژی بخشی از افراد آسیب پذیر جامعه را متاثر می کند بنابراین در گام نخست ، ضمن آگاه سازی مردم نیاز است که برنامه های رفاهی جبرانی در دهک های کم درآمد معرفی و اجرایی شود گام دوم این است که با مطالعات جامع بر اساس تجارب بین المللی و تجارب سال های گذشته کشور ، جوانب اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی در نظر گرفته شود و یک برنامه میان مدت کاهش یارانه های پنهان انرژی در دستور کار قرار گیرد در این گزارش ، تجربه کشورهای اندونزی ، ترکیه ، بلغارستان و برخی کشورهای دیگر ارائه شده است گام سوم ، بهره گیری از یک پایگاه داده قوی از خانوار است؛ زیرا هر چه اطلاعات خانوارها و فعالیت های اقتصادی دقیق تر باشد ، تصمیم گیری درباره پرداخت یارانه ها هدفمندتر خواهد بود سازمان برنامه و بودجه در پژوهشی به بررسی آثار تعدیل قیمت حامل های انرژی بر بخش های مختلف اقتصاد کشور و خانوارها پرداخته و با مرور تجربه های موفق در سطح جهان ، سه توصیه سیاستی را برای اصلاح یارانه های انرژی در ایران مطرح کرده است یارانه یکی از نقاط کانونی مناقشات اقتصادی بوده است که موافقان و مخالفان برچیده شدن آن ، استدلال های مختلفی را برای به کرسی نشاندن ایده های خود به کار بسته اند ایران به عنوان یکی از کشور های صاحب منابع گسترده انرژی ، بر اساس گزارش آژانس بین المللی انرژی بالاترین میزان یارانه را در بخش انرژی پرداخت می کند؛ اقدامی که نتایج زیان بار آن امروزه بر کسی پوشیده نیست از سال ها قبل تلاش هایی برای کاهش این یارانه در کشور صورت گرفت که با توجه به دسترسی بی دردسر به منابع انرژی ، هزینه اصلاحات و تورم فزاینده در کشور باعث شد این اقدامات به نتیجه نرسد اصلاح یارانه های انرژی اقدامی بسیار پیچیده و چالشی قابل توجه در سطح اقتصاد سیاسی است این اصلاحات از نظر سیاسی حساس هستند و به همراهی پرشمار مردم نیاز دارند؛ زیرا حذف یا کاهش یارانه انرژی ، افراد آسیب پذیر جامعه را به مراتب بیشتر متاثر می کند و موجب کاهش رقابت پذیری صنایع انرژی بر می شود به رغم این پیچیدگی ها نمونه های موفق از انجام این اصلاحات در جهان وجود دارد که می تواند برای انجام این اصلاحات در ایران راهگشا باشد نمونه های موفق چون بلغارستان ، اندونزی و ترکیه درس های بسیاری برای ایران دارند؛ نمونه هایی که در میان آنها اندونزی بیش از سایر کشور ها به ایران شباهت دارد سه اقدام مهم «ایجاد بانک اطلاعاتی منسجم داده های خانوار» ، «استفاده از تجربیات جهانی» و «برنامه حمایتی و جبرانی» توصیه های سیاستی گزارش سازمان برنامه و بودجه است جایگاه آماری انرژی در ایران؟ ایران از دیرباز یکی از تولیدکنندگان بزرگ انرژی به شمار می آید بهره مندی این سرزمین از این منبع انرژی در عین مزایای بی شمار و فرصت های مهمی که برای ساکنان آن ایجاد می کند ، می تواند معایبی هم داشته باشد که آتیه و رفاه شهروندانش را تهدید می کند از آغاز ورود نفت به اقتصاد ایران ، یارانه انرژی از طریق عرضه این کالاهای استراتژیک با قیمت های پایین راه خود را به سبد مصرفی ایرانیان باز کرده است از ابتدای برنامه اول توسعه پس از انقلاب ،

اصلاح یارانه ها به خصوص یارانه انرژی همواره مورد توجه سیاستگذاران بوده است و تجربه تصویب و اجرای قانون هدفمندی یارانه ها در کارنامه دولت های گذشته به چشم می خورد در سال های اخیر با به وجود آمدن مناقشات سیاسی و وضع شدن تحریم های بین المللی بر اقتصاد ایران ، کاهش درآمدهای نفتی و تنگناهای مالی دولت موجب شده تا بار دیگر بحث یارانه های پنهان در بخش انرژی مورد توجه قرار بگیرد بر همین اساس سازمان برنامه و بودجه کشور در گزارشی به بررسی ابعاد مختلف یارانه انرژی در ایران پرداخته است بر این اساس طبق آمار آژانس بین المللی انرژی در سال ۲۰۱۹ ، ایران با ۸۶میلیارد دلار یارانه انرژی معادل ۱۹درصد از تولید ناخالص کشور در صدر پرداخت کنندگان یارانه انرژی ایستاده است جایگاه دوم پرداخت یارانه انرژی در جهان متعلق به چین است که عدد آن کمتر از ۳۱میلیارد دلار است و اختلاف چشمگیری با ایران دارد همچنین طبق این آمار ، بالاترین سهم از یارانه های پرداختی متعلق به برق است که ۵۸میلیارد دلار از یارانه ۸۶میلیارد دلاری ایران را به خود اختصاص داده است نفت با سهم بیش از ۱۸میلیارد دلاری و گاز با سهم ۱۶میلیارد دلاری در رده های بعدی دریافت یارانه پنهان انرژی قرار گرفته اند از سوی دیگر طبق اعلام آژانس بین المللی انرژی ، در سال ۲۰۱۶ ایران با تولید ۵۵۷میلیون تن دی اکسید کربن در سال پس از چین ، آمریکا ، هند ، روسیه ، ژاپن ، آلمان و کره جنوبی در رده هشتم بزرگ ترین تولیدکنندگان این گاز گلخانه ای ایستاده است سرانه مصرف انرژی در ایران در بخش کشاورزی ۳/۴ برابر ، در بخش خانگی ۲برابر ، در بخش تجاری و عمومی ۱/۶ برابر و در بخش صنعت و حمل و نقل ۱/۴ برابر متوسط جهانی است همچنین آمارها نشان می دهد که سرانه مصرف نهایی گاز طبیعی ۴/۴ برابر و نفت خام و فرآورده های آن ۵/۱ برابر متوسط مصرف جهانی است اختلافات چشمگیر آمارهای ایران در تولید گازهای گلخانه ای و سرانه مصرف آن دلایل متعددی دارد که می توان گفت از بهره وری پایین در بهره برداری ، مصرف بالای انرژی و استفاده از کالاها و خدمات انرژی بر ناشی می شود به طور کلی اقتصاد ایران حدود ۲درصد از مصرف سوخت مایع جهان را به خود اختصاص داده ، در حالی که سهم آن از اقتصاد جهان تنها ۰/۶ درصد است این در حالی است که آمریکا با مصرف حدود ۲۰درصد از سوخت مایع جهان ، ۲۵درصد از اقتصاد جهان را به خود اختصاص داده است ایران از لحاظ مصرف انرژی به منظور تولید کالاها و خدمات ، جایگاه مناسبی ندارد و نه تنها از کشورهای نفت خیز وضعیت بدتری دارد ، بلکه آمار آن از منطقه خاورمیانه نیز بالاتر است سابقه یارانه در ایران به طور کلی یارانه به اقدامی سیاستی از سوی دولت می گویند که با افزایش درآمد یا کاهش هزینه ، مزیتی را به مصرف کننده یا تولیدکننده اعطا می کند تخصیص منافع یارانه به طرق مختلفی می تواند صورت بگیرد سازمان تجارت جهانی یارانه را یک انتقال مالی از سوی دولت تعریف کرده است که شامل مواردی همچون کمک های مالی ، پرداخت تسهیلات ، ضمانت دریافت وام ، چشم پوشی از دریافت بدهی از سوی دولت در موعد مقرر و هر شکلی از حمایت قیمتی و درآمدی می شود یارانه ها را می توان به اشکال مختلفی دسته بندی کرد برای مثال می توان یارانه را بر اساس اهدافی که دولت از پرداخت آن دنبال می کند ، به دسته های اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی و توسعه ای تقسیم کرد به همین طریق ، بر اساس انعکاس هزینه های پرداخت یارانه در حساب های ملی می توان آن را در دو دسته یارانه آشکار و یارانه پنهان دسته بندی کرد یارانه هایی که از سوی دولت ها پرداخت می شوند ، معمولاً سه هدف را دنبال می کنند سیاست های تعیین کف یا سقف ، قسمتی از سیاست هایی است که برای ثبات اقتصادی به کار می رود؛ دومین کاربرد یارانه ، بازتوزیع درآمد است؛ سومین کاربرد آن هم استفاده از سیاست های یارانه ای تخصیص بهینه منابع است با وقوع شوک های نفتی در اوایل دهه ۱۳۵۰ و افزایش چشمگیر درآمدهای نفتی ، نقش یارانه ها در اقتصاد ایران پررنگ شد در اوایل دهه ۱۳۶۰ به علت محدودیت های اقتصادی ناشی از جنگ ،

قیمت گذاری های گسترده ای به اجرا درآمد این سیاست ها مستمر و فزاینده به اجرا درمی آمد و سقف مشخصی نداشت و به عبارتی همه در آن دوران یارانه دریافت می کردند در اوایل دهه ۱۳۷۰ این رویکرد با سیاست تعدیل اقتصادی جایگزین شد که در آن پرداخت هدفمند یارانه به جای شکل فراگیر آن در دستور کار قرار گرفت

اقداماتی همچون پرداخت های دولت برای جبران زیان شرکت های دولتی ، وام های بلاعوض یا با نرخ بهره پایین به اقشار مختلف جامعه ، معافیت های مالیاتی ، ارز ترجیحی ، پرداخت مابه التفاوت قیمت بلیت **مترو** و **اتوبوس** های شهری و قیمت گذاری پایین تر از قیمت های واقعی از مصادیق پرداخت یارانه در ایران به شمار می روند . تعریف یارانه انرژی مفهوم یارانه انرژی می تواند گیج کننده باشد دقیق ترین و متداول ترین تعریف یارانه انرژی ، وجه نقدی است که دولت به مصرف کننده یا تولیدکننده انرژی می پردازد اما این تنها یکی از راه های پرداخت یارانه است و تعریف کلی تر از یارانه انرژی شامل تمام اشکال دخالت دولت به شکل مستقیم و غیرمستقیم برای تحت تاثیر قرار دادن هزینه های مصرف کننده یا تولیدکننده است راه های متفاوتی برای پرداخت انرژی وجود دارد که ساده ترین و شفاف ترین آن پرداخت نقدی به مصرف کننده یا تولیدکننده است با این حال ، متداول ترین شیوه پرداخت یارانه انرژی ، کنترل قیمت است این شیوه اغلب در کشورهایی رواج دارد که شرکت های انرژی آنها دولتی است و صاحب منابع قابل توجه انرژی هستند اعطای یارانه انرژی به بخش تولید ، امر متداولی در جهان است که با هدف تضمین فرصت های اقتصادی پرداخت می شود ماهیت پیچیده انرژی سبب می شود تا پرداخت یارانه در این بخش ، چگونگی تخصیص منابع را تحت تاثیر قرار دهد و موجب شود تبعات اقتصادی ، اجتماعی و زیست محیطی به بار بیاورد انتقادات نسبت به یارانه پنهان انرژی چند محور اصلی دارد اولین محور انتقادات به یارانه انرژی ، افزایش مصرف **سوخت** است که **مصرف بهینه انرژی** را به حاشیه می برد همچنین به کاهش انگیزه بنگاه ها برای سرمایه گذاری در تکنولوژی های جدید منجر می شود و با تکیه تولید بر تکنولوژی های قدیمی ، ائتلاف منابع را تشدید می کند این موضوع می تواند به کمبود انرژی در کشور و از دست دادن فرصت های صادراتی منجر شود تمام آنچه گفته شد ، در نهایت کاهش منابع عمومی دولت را به بار می آورد که کسری بودجه دولت را تشدید و خود را به صورت تورم بر رفاه مردم تحمیل می کند علاوه بر این ، برخلاف آنچه در ظاهر دیده می شود ، یارانه ها بیشتر از آنکه به نفع فقرا تمام شوند ، به جیب ثروتمندان می روند در نهایت ، آسیب به **محیط زیست** انتقاد دیگری است که به یارانه انرژی وارد است محاسبه یارانه انرژی در ایران یارانه پنهان انرژی در ایران را معمولاً با مقایسه قیمت دلار آن در بازارهای جهانی می سنجند ، اما این تنها راه محاسبه یارانه های پنهان نیست گزارش سازمان برنامه و بودجه ، سه روش را برای محاسبه یارانه های پنهان انرژی معرفی کرده است اولین روش معرفی شده ، روش حسابداری است که بر اساس آن ، علاوه بر در نظر گرفتن هزینه های جاری و عملیاتی ، هزینه استهلاک تاسیسات تامین و عرضه **حامل های انرژی** نیز در محاسبه قیمت انرژی دخیل می شود این روش بر استفاده از هزینه های دفتری استوار است دومین روشی که برای محاسبه قیمت واقعی انرژی مورد استفاده قرار می گیرد ، «محاسبه قیمت تمام شده» است بر این اساس ، کل هزینه های مرتبط با تولید و عرضه **حامل های انرژی** در محاسبه قیمت آن دخیل می شود این هزینه ها شامل سرمایه گذاری جاری در مراحل مختلف اکتشاف ، تولید اولیه ، فروش ، انتقال و توزیع انرژی است که با استفاده از ارزش اقتصادی محاسبه می شود سومین روش اندازه گیری یارانه پنهان ،

شناخته شده ترین روش نیز محسوب می شود در بسیاری از اظهارنظرها و گزارش ها معمولاً قیمت منطقه ای انرژی را مبنا قرار می دهند و اختلاف قیمت داخلی آن با قیمت جهانی و منطقه ای آن را به عنوان فرصت از دست رفته برای صادرات و یارانه پنهان انرژی محاسبه می کنند در ایران معمولاً قیمت فرآورده های نفتی در خلیج فارس و قیمت صادرات و واردات منطقه ای گاز و برق مبنا قرار می گیرد سازمان برنامه و بودجه در این گزارش از روش سوم استفاده کرده و با قیمت منطقه ای انرژی به محاسبه حجم یارانه پنهان انرژی پرداخته است بر اساس ترازنامه هیدروکربوری کشور در سال ۹۵ ، بیش از ۷۱ درصد از کل یارانه پنهان **سوخت** های فسیلی به گاز طبیعی اختصاص یافته است گازوئیل دومین حامل انرژی است که بیشترین مقدار یارانه پنهان انرژی را دریافت کرده است بر اساس آمارها گازوئیل حدود ۲۰ درصد از یارانه های پنهان را دریافت کرده است گاز طبیعی و گازوئیل روی هم رفته بیش از ۹۱ درصد از کل یارانه پنهان انرژی در ایران را دریافت می کنند نفت کوره با ۶/۲ درصد و **بنزین** و نفت سفید هر کدام با ۴/۲ درصد در رده های بعدی دریافت یارانه های پنهان انرژی قرار می گیرند به دلیل تغییرات قیمت ریالی **حامل های انرژی** و تغییرات نرخ ارز این اعداد دچار تغییر شده اند بلغارستان و ترکیه ، نمونه موفق حذف یارانه ها کشور ما تا به حال موفق نشده مساله یارانه های پنهان انرژی را حل کند ، اما نمونه های موفق برای این موضوع در جهان وجود دارند که می توان از آنها الگو گرفت در دو دهه گذشته کشور هایی مانند بلغارستان و ترکیه نمونه های موفق حذف کامل یا اصلاح یارانه انرژی به شمار می روند دولت بلغارستان از سال ۲۰۰۲ حذف این یارانه ها را به منظور کاهش بدهی های عمومی و افزایش سرمایه گذاری مورد توجه قرار داد بلغارستان در این دوران اقدامات جبرانی و حمایتی را در دستور کار قرار داد تا از فشار مضاعف بر دهک های درآمدی کم برخوردارتر جلوگیری شود سهم یارانه انرژی از تولید ناخالص بلغارستان از ۵/۲ درصد در سال ۱۹۹۸ به ۷/۰ درصد در سال ۲۰۰۰ و ۴/۰ درصد در سال ۲۰۰۴ کاهش یافت بر اساس گزارش آژانس بین المللی انرژی ، بلغارستان در دوره ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ هیچ گونه یارانه انرژی پرداخت نکرده است همسایه غربی ایران نیز از چنین اصلاحاتی بی نصیب نماند سرآغاز اصلاحات مربوط به یارانه انرژی در ترکیه به دهه ۱۹۸۰ برمی گردد در آن دوران ، شرکت های توزیع و پالایش نفت در ترکیه همگی در مالکیت دولت قرار داشتند در دهه ۱۹۹۰ روند خصوصی شدن این شرکت ها آغاز و قیمت گذاری دستوری انرژی از سوی دولت کنار گذاشته شد این روند در نهایت در سال ۲۰۰۵ به آزادسازی کامل قیمت **حامل های انرژی** منتهی شد همچنین این اصلاحات در بخش برق در جریان بود و از ابتدای دهه ۲۰۰۰ برق در ترکیه با قیمت بازار عرضه می شد طبق اعلام آژانس بین المللی انرژی ، بین سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ ترکیه هیچ گونه یارانه انرژی پرداخت نکرده است اندونزی ، تجربه نزدیک حذف یارانه ها اندونزی مثال دیگری از نمونه های موفق حذف یارانه انرژی است که خود تولیدکننده نفت است و روزانه حدود ۸۰۰ هزار بشکه نفت تولید می کند اعداد و ارقام مربوط به اندونزی شباهت زیادی به آمار یارانه های پنهان انرژی در ایران دارد در پی استقلال اندونزی در سال ۱۹۶۰ ، به منظور حمایت از فعالیت های اقتصادی ، تخصیص یارانه انرژی در این کشور اوج گرفت تا در سال ۱۹۶۵ یارانه انرژی به تنهایی ۲۰ درصد از اقتصاد اندونزی را به خود اختصاص دهد بنگاه های دولتی برای سال های طولانی با پرداخت یارانه مستقیم یا رفتارهای ترجیحی حمایت می شدند در سال ۱۹۶۵ اولین اصلاحات قیمتی در این کشور آغاز شد و با وقوع بحران مالی در آسیا در سال ۱۹۹۷ به اوج خود رسید و یارانه انرژی به طور کامل حذف شد اما این اقدام به بروز ناآرامی های سیاسی در سطح جامعه اندونزی منجر شد و حذف کامل یارانه انرژی را با شکست مواجه کرد این اصلاحات در سال های بین ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۸ همچنان ادامه یافت با افزایش قیمت **حامل های انرژی** در سال ۲۰۰۰ در سطح جامعه دور تازه ای از اعتراضات آغاز شد کارشناسان بر این باورند که تصمیم دولت مبنی بر پرداخت های جبرانی به خانوارهای فقیر توانست فضای سیاسی را آرام کند یکی از این برنامه های رفاهی ،

پرداخت غیرشرطی هدفمند به خانوارهای فقیر بود یکی از مشهورترین این برنامه ها شامل چهار مرحله «شناسایی خانوارهای فقیر و صدور کارت های شناسایی برای افراد واجد شرایط»، «ارزیابی شکایت عمومی»، «افزایش آگاهی» و «اجرا و نظارت» بود اقدامات حمایتی دولت در سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۸ در بالاترین سطح خود قرار گرفت و در سال ۲۰۱۲ دور جدیدی از اصلاحات در زمینه انرژی آغاز شد در نهایت در سال ۲۰۱۲ یارانه گاز طبیعی و در سال ۲۰۱۵ یارانه **بنزین** در اندونزی به طور کامل حذف شد و یارانه برق در سال ۲۰۱۹ به صفر رسید به طور کلی در دور آخر اصلاحات از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۹ حجم یارانه انرژی اندونزی از حدود ۳۵ میلیارد دلار به ۱۹ میلیارد دلار رسید نکته ای که درباره اصلاح یارانه انرژی در اندونزی حائز اهمیت است ، اقدام دولت این کشور در سال های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ برای حفظ ثبات قیمت انرژی است در آن دوران با توجه به تغییرات مداوم **حامل های انرژی** در بازارهای جهانی فضای اقتصاد کلان این کشور در معرض بی ثباتی هایی قرار گرفت که دولت این کشور با استفاده از سطح معینی یارانه به دنبال حفظ ثبات قیمت انرژی در این کشور بود توزیع یارانه انرژی میان دهک های مختلفدر ایران یارانه زیادی به انرژی تعلق می گیرد ، اما بهره مندی از این یارانه در میان دهک های درآمدی مختلف ، متفاوت است یکی از اصلی ترین استدلال ها در حمایت از کاهش یارانه های پنهان انرژی و افزایش قیمت آنها ، بهره مندی نابرابر دهک های مختلف درآمدی از این یارانه هاست؛ به گونه ای که دهک های پردرآمد چند برابر دهک های درآمدی کم درآمد بیشتر از این یارانه ها استفاده می کنند

آمارها حاکی از آن است با در نظر گرفتن چهار گروه از **حامل های انرژی** ، شامل گاز طبیعی در بخش خانگی ، فرآورده های نفتی در بخش خانگی و **بنزین** و گاز طبیعی در بخش حمل و نقل ، دهک دهم درآمدی ۹۳/۲ برابر دهک اول درآمدی ، بیشتر از یارانه های درآمدی بهره مند شده است .

باید توجه کرد که در میان سهمی که دهک های درآمدی از یارانه انرژی به خود اختصاص داده اند ، در دهک های کم درآمدتر درآمدی سهم گاز و فرآورده های نفتی بیشتر است و در عوض ، در دهک های پردرآمد ، سهم گاز طبیعی و **بنزین** در بخش حمل و نقل سهم بیشتری از یارانه های انرژی را داراست . همچنین مخالفان حذف این یارانه ها از سهم زیاد خانوارهای کم برخوردار از این یارانه ها در هزینه هایشان صحبت می کنند مطالعات نشان می دهد که دهک های کم درآمدتر ، در هزینه های زندگی وابستگی بیشتری به یارانه های انرژی دارند به زبان ساده تر این گروه ها با افزایش قیمت **حامل های انرژی** فشار بیشتری را متحمل خواهند شد ادله موافقان و مخالفان حذف یارانه های انرژی هریک بخشی از ماجرا را به درستی روایت می کند؛ امری که نشان دهنده کار دشوار سیاستگذار برای تصمیم گیری در این زمینه است توصیه های سیاستیاصلاح یارانه های انرژی اقدامی خطیر ، پیچیده و پرچالش در سطح اقتصاد سیاسی است این اصلاحات هزینه سیاسی زیادی دارد و بدون همراهی گسترده افکار عمومی امکان پذیر نیست مشکل جایی بغرنج تر می شود که بدانیم هزینه انرژی سهم بزرگ تری از سبد خانوارهای ضعیف تر را تشکیل می دهد از طرفی این اقدامات برای صنایع انرژی بر مشکلاتی ایجاد می کند و تولید کشور را در کوتاه مدت تضعیف خواهد کرد به همین دلیل این کار نیازمند طرحی منسجم و عملیاتی و هماهنگی کاراً و اثربخش نظام اداری است بدیهی است مدیریت قوی و دولتی توانمند و با سرمایه اجتماعی بالا در انجام این اصلاحات نقش اساسی دارد از همین رو سیاست های عمده پیشنهادی برای تحقق این امر را می توان در سه محور بیان کرد نخست برای شناسایی و حمایت از اقش

ریشه بحران گازی ایران

دنیای اقتصاد : مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی در روزهای اخیر گزارشی با محوریت بررسی عملکرد دولت دوازدهم در صنعت نفت و گاز منتشر کرده است

در بخش نفتی این گزارش عنوان شده است که ایران در حال حاضر دارای چهارمین ذخایر بزرگ اثبات شده نفت خام جهان است و در میان اوپکی ها رتبه دوم را با ذخایری معادل ۵/ ۱۸۲ میلیارد بشکه در اختیار دارد و در فاصله سال های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ تغییر چشمگیر و محسوسی در منابع هیدروکربوری مایع کشور ایجاد نشده است .

مرکز پژوهش های مجلس ، عملکرد دولت دوازدهم در صنعت نفت و گاز را بررسی کرد ریشه بحران گازی ایران دنیای اقتصاد : مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی در روزهای اخیر گزارشی با محوریت بررسی عملکرد دولت دوازدهم در صنعت نفت و گاز منتشر کرده است در بخش نفتی این گزارش عنوان شده است که ایران در حال حاضر دارای چهارمین ذخایر بزرگ اثبات شده نفت خام جهان است و در میان اوپکی ها رتبه دوم را با ذخایری معادل ۵/ ۱۸۲ میلیارد بشکه در اختیار دارد و در فاصله سال های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ تغییر چشمگیر و محسوسی در منابع هیدروکربوری مایع کشور ایجاد نشده است این نهاد عمر ذخایر هیدروکربوری ایران را ۱۰۸ سال می داند و توصیه کرده است که در سال های آتی ، وزارت نفت برای حفظ جایگاه ایران در بازارهای بین المللی اولویت خود را بر روی فعالیت های اکتشافی قرار دهد همچنین ذخایر گازی کشور در سال ۱۳۹۸ برابر با ۷/ ۳۸ تریلیون مترمکعب برآورد شده است که افزایش چندانی در این بخش نیز به چشم نمی خورد ، هرچند که فاصله سال های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ این ذخایر افزایش بسیار جزئی داشته اند ، اما ذخایر گازی قابل استحصال کشور افت اندکی را به خود دیده اند در بخش تولید نفت اما به رغم آنکه در سال ۱۳۹۶ حجم تولید به دلیل شرایط مساعد ایجاد شده در نتیجه برجام به ۸/ ۳ میلیون بشکه در روز رسیده بود ، اما با خروج یکجانبه آمریکا از این توافق ، میزان تولید کشور به دلیل افت شدید صادرات در سال ۱۳۹۸ به ۳/ ۲ میلیون بشکه در روز رسید در زمینه صادرات نیز حجم صادراتی ۲ میلیون بشکه ای ایران در سال ۱۳۹۶ با سقوطی شدید در سال ۱۳۹۸ به ۶۵۰ هزار بشکه در روز رسیده است گزارش مرکز پژوهش ها نشان می دهد که در فاصله سال های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ تولید گاز در کشور روزانه ۸۸ میلیون مترمکعب افزایش داشته است و ایران به سومین تولید کننده بزرگ گاز جهان پس از روسیه و آمریکا بدل شده است البته این افزایش تولید با افزایش نسبی حجم صادرات به ۵ مقصد صادراتی نیز همراه بوده است ، هرچند این نهاد می گوید که در حال حاضر ۳ بازار صادراتی ایران از دست رفته و تنها ترکیه و عراق به عنوان مشتریان گاز ایران باقی مانده اند این آمار همچنین کاهش شدید واردات گاز کشور را تا سال ۱۳۹۷ نشان می دهد که در کنار افزایش چشمگیر مصرف گاز در سال های اخیر که در ۱۱ ماهه سال ۱۳۹۹ به بیش از ۷۰۱ میلیون مترمکعب در روز رسیده ، می تواند به عنوان یکی از مشکلات اساسی کشور در زمینه تامین گاز مورد نیاز داخل اشاره داشته باشد . ذخایر نفتی و گازی؛ بدون تغییرات چشمگیر مرکز پژوهش های مجلس در گزارش بررسی عملکرد دولت دوازدهم؛ در صنعت نفت و گاز گفته که در سال ۲۰۱۹ ایران به لحاظ ذخایر اثبات شده نفت پس از کشورهای ونزوئلا ، عربستان و کانادا در رتبه چهارم قرار گرفته و ۹ درصد از ذخایر نفت جهان را در اختیار دارد به لحاظ میزان ذخایر اثبات شده گاز پس از روسیه در رتبه دوم جهان قرار دارد همچنین ایران با داشتن حدود ۱۳ درصد از ذخایر نفت اوپک ، در میان کشورهای عضو پس از ونزوئلا و عربستان سعودی رتبه سوم را به خود اختصاص داده است

این نهاد حجم کل ذخایر نهایی هیدروکربوری مایع کشور شامل نفت خام ، مایعات و میعانات گازی در سال ۱۳۹۶ را ۷۴/ ۲۴۵ میلیارد بشکه معادل نفت خام اعلام کرده است و این میزان در سال ۱۳۹۸ به ۹۵/ ۲۴۵ میلیارد بشکه معادل نفت خام رسیده است که نشان می دهد تغییر چندان محسوس و چشمگیری در حجم ذخایر هیدروکربوری مایع کشور طی این سال ها ایجاد نشده است . گفتنی است که در سال ۱۳۹۶ حجم ذخایر نفت خام ۳۲/ ۱۸۲ میلیارد بشکه بوده است که این ذخایر نیز تا سال ۱۳۹۸ ،

حدود ۱۹۰ میلیون بشکه افزایش داشته و به ۵۱/۱۸۲ میلیارد بشکه رسیده است و تغییر محسوسی در این میان به چشم نمی آید همچنین در بخش عملیات اکتشاف میداین در سال ۱۳۹۵، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به ترتیب ۹۱ میلیون بشکه، ۱۱۰ میلیون بشکه و ۲۵۷۸ میلیون بشکه نفت خام اکتشاف شده است در این گزارش عمر ذخایر هیدروکربوری مایع کشور را ۱۰۸ سال برآورد کرده است عمر ذخایر یا ضریب ذخایر به تولید، به این معناست که در صورت تداوم تولید نفت در سطح فعلی و ثابت بودن حجم ذخایر تثبیت شده، کشور تا ۱۰۸ سال آینده، نفت برای تولید خواهد داشت مرکز پژوهش ها می گوید ایران به منظور حفظ جایگاه خود در بازارهای بین المللی باید در سال های آینده اولویت خود را بر فعالیت های اکتشافی ذخایر متعارف قرار دهد و به ذخایر غیرمتعارف خود در مناطق البرز مرکزی، قالی کوه و زردکوه استان لرستان و دشت مغان آذربایجان نیز توجه کند کارشناسان اکتشاف ایران تخمین می زنند که ذخایر گسترده ای از شیل نفتی و شیل گازی در شمال و جنوب کشور وجود دارد در این راستا، وزارت نفت در نظر دارد فعالیت های اکتشاف خود را درباره این منابع غیرمتعارف در سه زیرمجموعه شیل نفتی، شیل گازی و هیدرات های گازی دنبال کند در بخش ذخایر گازی این گزارش آمده که در سال ۱۳۹۷، بالغ بر ۲۲ میدان فعال گازی در منطقه خشکی و دریایی کشور وجود داشته که ۱۸ میدان آن شامل میداین مستقل، سازندی، گنبدی در مناطق خشکی و ۴ میدان مستقل گازی و سازندی در مناطق دریایی فعال بوده است مطابق داده های ارائه شده در این گزارش، ذخایر نهایی گاز کشور در سال ۱۳۹۶ برابر با ۷۱/۳۸ تریلیون مترمکعب بوده و این رقم در سال ۱۳۹۷ به ۷۳/۳۸ تریلیون مترمکعب رسیده و در سال ۱۳۹۸ نیز ذخایر نهایی بدون تغییر باقی مانده اند البته ذخایر قابل استحصال کشور در فاصله این سال ها ۷۸/۰ درصد کاهش یافته و از ۳۳/۳۳ در سال ۱۳۹۶ به ۳۳/۰۷ در سال ۱۳۹۸ رسیده است مرکز پژوهش های مجلس در این بخش عنوان کرده که ازجمله چالش های صنعت گاز ایران؛ پایین بودن ضریب بازیافت مخازن، بالا بودن عمر مخازن گاز و افت تولید طبیعی آنها، محدودیت در دسترسی به منابع مالی بین المللی و محدودیت دسترسی به فناوری های نوین و کمبود شدید منابع مالی برای توسعه طرح های بخش انرژی است این نهاد در ادامه می گوید که یکی از اصلی ترین اولویت های دولت دوازدهم اکتشاف چاه های گازی بوده که نقش مهمی در حفظ توان تولید گاز از طریق کشف و جایگزینی مخازن و افزایش ذخایر کشور و ارتقای جایگاه ایران در میان کشورهای تولید کننده گاز دارد مطابق آمار ارائه شده در سال ۱۳۹۷، چهار میدان جدید با حجم گاز خشک قابل استحصال ۱۷ میلیارد مترمکعب کشف شده که بزرگ ترین و مهم ترین آنها میدان آغار با گاز خشک قابل استحصال ۶۹/۱۳ میلیارد مترمکعب و مخازن بنگستان میدان چشمه خوش با گاز خشک قابل استحصال ۰۵/۲ میلیارد مترمکعب بود

سایه سنگین تحریم بر سر صنعت نفت در سال های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ با عقد توافق نامه برجام میزان تولید نفت کشور روندی افزایشی داشت و در سال ۱۳۹۶ به حدود ۳/۸۶ میلیون بشکه در روز رسید، اما با خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم های علیه ایران، میزان تولید نفت خام کشور در سال ۱۳۹۷ کاهشی ۸ درصدی داشته و به ۳/۵۵ میلیون بشکه در روز رسیده است. البته با خروج کامل آمریکا از برجام و لغو مجوزهای خرید برخی کشورها مانند هند از ایران، تولید نفت کشور در سال ۱۳۹۸ به استناد آمار مرکز پژوهش های مجلس به ۲/۳۶ میلیون بشکه در روز رسیده است که نمایانگر کاهش ۵/۳۳ درصدی حجم تولید نسبت به سال ۱۳۹۷ است این گزارش می گوید که نفت خام تولیدی مناطق خشکی کشور، ضمن تامین خوراک پالایشگاه های بندرعباس، آبادان، کرمانشاه، شیراز، اصفهان، اراک، تهران و تبریز، جهت صادرات نیز استفاده می شود همچنین نفت خام تولیدی مناطق دریایی بهرگان، خارک و سیری برای صادرات و منطقه لاوان نیز پس از تامین خوراک پالایشگاه لاوان، صادر می شود

این نهاد معتقد است که بالا بودن عمر مخازن نفتی و افزایش سهم تولید نفت سنگین و فوق سنگین در سبد تولیدی کشور، یکی از مهم ترین مشکلات بخش تولید نفت خام است که طبق برنامه ششم، باید به منظور افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور، برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری در دستور کار دولت قرار می گرفت، اما این امر میسر نشده است.

اثر تحریم ها البته در آمار صادراتی خود را به شکل چشمگیری نشان می دهد چرا که صادرات نفت خام کشور در سال ۱۳۹۶ معادل ۲ میلیون بشکه در روز بوده و در سال بعد با کاهشی ۷/۵ درصدی به ۸۵/۱ میلیون بشکه در روز رسیده است ، اما در سال ۱۳۹۸ و همزمان با تشدید تحریم ها سقوطی ۶۴/۸۶ درصدی به چشم می خورد که صادرات نفت خام را به روزانه ۶۵۰ هزار بشکه کاهش داده است . مرکز پژوهش ها به استناد این اعداد و ارقام می گوید که این کاهش نتیجه اعمال مجدد تحریم های نفتی علیه کشور بوده است آنها از دیگر مشکلات پیش روی صنعت نفت کشور را فقدان امنیت تقاضا در صادرات نفت خام و بازارهای بلندمدت و نبود مشتریان راهبردی می دانند و می گویند که این امر باید با دیپلماسی فعال اقتصادی احیا می شد افزایش تولید گاز در کنار چالش ها آمار ارائه شده در زمینه تولید گاز غنی کشور در سال ۱۳۹۸ به معادل ۹۳۳ میلیون مترمکعب در روز رسیده است که رشد تولیدی حدود ۸۸ میلیون مترمکعبی نسبت به سال ۱۳۹۶ را نشان می دهد و گفتنی است که تا بهمن ماه ۱۳۹۹ نیز ۸۷۹ میلیون مترمکعب گاز در کشور تولید شده است مرکز پژوهش ها در گزارش خود عنوان کرده که در سال ۱۳۹۲ ایران در تولید گاز در رده چهارم و بعد از کانادا قرار داشت ، اما اکنون به دنبال افزایش تولید در میدان گازی پارس جنوبی ، ایران (۱/۶ درصد) پس از آمریکا و روسیه (به ترتیب ۲۳ و ۱۷ درصد) در رتبه سوم کشورهای تولیدکننده گاز جهان قرار دارد این نهاد می گوید بوروکراسی های اداری ، برخی مصوبه ها و دستورالعمل های دست و پا گیر ، مشکلات بانکی ، عملیاتی نبودن و زمان بر بودن قراردادهای و ضمانت نامه ها ، نوسانات نرخ ارز و شرایط سیاسی بین المللی و منطقه ای حاکم ، چالش های تولید گاز در کشور هستند در زمینه صادرات نیز یکی از برنامه های شرکت ملی گاز افزایش صادرات گاز به بازارهای منطقه ای و بین المللی بوده و تا پایان سال ۱۳۹۷ به ترکیه ، عراق ، جمهوری آذربایجان ، نخبوان و ارمنستان گاز صادر می شده؛ هر چند که در حال حاضر گاز کشور تنها به عراق و ترکیه صادر می شود مرکز پژوهش های مجلس معتقد است که صادرات گاز کشور به علت مسائلی چون تحریم ، بالا بودن میزان مصرف نسبت به تولید ، تأخیر در بهره برداری طرح های توسعه تولید گاز به خصوص فازهای جدید پارس جنوبی در سال های اخیر ، فراز و نشیب های زیادی داشته است ایران با وجود ذخایر عظیم گاز طبیعی که در اختیار دارد ، نتوانسته سهم مناسبی از تجارت جهانی گاز به دست آورد ، با این حال آمارها نشان می دهد که مجموع صادرات گاز در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ با رشد ۱۵ درصدی همراه بوده و به حدود ۴۴ میلیون مترمکعب در روز رسیده است البته آمار صادرات سال ۱۳۹۹ نیز نشان می دهد که تا بهمن ماه آن سال نیز ۳/۴۶ میلیون مترمکعب گاز صادر شده که به معنای افزایشی قطعی صادرات تا پایان این سال نسبت به سال ۱۳۹۸ است در بخش واردات نیز ایران از ترکمنستان و جمهوری آذربایجان گاز وارد می کرده که در سال ۱۳۹۶ میزان آن به ۵۸/۱۰ میلیون مترمکعب رسیده بود ، اما در سال ۱۳۹۷ و با قطع جریان صادرات گاز ترکمنستان به ایران ، حجم واردات به ۸/۵ میلیون مترمکعب در روز رسید که کاهشی ۲۱/۴۵ درصدی را نشان می دهد گفتنی است که در گزارش مرکز پژوهش های مجلس هیچ آماری برای واردات گاز در سال های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ ارائه نشده است

ریشه بحران گازی همچنین در بخش **مصرف گاز** نیز کشور در سال ۱۳۹۶ روزانه ۵۲۱ میلیون مترمکعب **مصرف گاز** داشته که این رقم در سال ۱۳۹۷ به ۵۴۵ میلیون مترمکعب در روز رسیده که نشانگر افزایش ۵/۴ درصدی **مصرف گاز** در داخل کشور است . البته افزایش چشمگیر مربوط به آمارهای سال ۱۳۹۹ است که مصرف روزانه تا بهمن ماه به ۷۰۱ میلیون مترمکعب رسیده است در چنین شرایطی به نظر می رسد ریشه بحران گازی که اکنون با آن مواجه هستیم به افزایش چشمگیر مصرف در سال های اخیر باز می گردد که همخوانی چندانی با افزایش تولید گاز نداشته است در واقع رشد تقریباً ۸۸ میلیون مترمکعبی تولید گاز در دولت دوازدهم ،

ادامه خبر صفحه قبل

[۴]

دنیای اقتصاد

۱۴۰۰/۰۷/۲۶

همزمان بوده با افزایش مصرفی دست کم معادل ۱۸۰ میلیون مترمکعب در روز که در کنار آن باید کاهش چشمگیر واردات و قطع احتمالی آن در سال های پایانی دولت را نیز اضافه کرد همچنین صنعت گاز کشور در مدت مشابه افزایشی در حدود ۱۰ میلیون مترمکعب در روز را هم در بخش صادراتی تجربه کرده که مجموع این عوامل می توانند نمایانگر ریشه های بحران کنونی گاز در کشور باشند این مطلب برایم مفید است بلی ۰ نفر این پست را پسندیده اند کلمات کلیدی : ایران دولت صنعت نفت نفت و گاز

بدون تصویر

اصلاح یارانه ها در سه گام

دنیای اقتصاد : بازوی پژوهشی سازمان برنامه و بودجه با مقایسه تجارب موفق کشورها ، سه گام اصلی موفقیت در اصلاح یارانه انرژی را معرفی کرد مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری ، اصلاح یارانه انرژی را اقدامی بسیار پیچیده در سطح اقتصاد سیاسی دانست که نیازمند حمایت و همراهی قوی مردم است؛ زیرا حذف یا کاهش یارانه های انرژی بخشی از افراد آسیب پذیر جامعه را متاثر می کند . بنابراین در گام نخست ، ضمن آگاه سازی مردم نیاز است که برنامه های رفاهی جبرانی در دهک های کم درآمد معرفی و اجرایی شود

گام دوم این است که با مطالعات جامع بر اساس تجارب بین المللی و تجارب سال های گذشته کشور ، جوانب اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی در نظر گرفته شود و یک برنامه میان مدت کاهش یارانه های پنهان انرژی در دستور کار قرار گیرد . در این گزارش ، تجربه کشورهای اندونزی ، ترکیه ، بلغارستان و برخی کشورهای دیگر ارائه شده است

گام سوم ، بهره گیری از یک پایگاه داده قوی از خانوار است؛ زیرا هر چه اطلاعات خانوارها و فعالیت های اقتصادی دقیق تر باشد ، تصمیم گیری درباره پرداخت یارانه ها هدفمندتر خواهد بود .

سازمان برنامه و بودجه برای قیمت **حامل های انرژی** نسخه داد اصلاح یارانه ها در سه گام دنیای اقتصاد : بازوی پژوهشی سازمان برنامه و بودجه با مقایسه تجارب موفق کشورها ، سه گام اصلی موفقیت در اصلاح یارانه انرژی را معرفی کرد مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری ، اصلاح یارانه انرژی را اقدامی بسیار پیچیده در سطح اقتصاد سیاسی دانست که نیازمند حمایت و همراهی قوی مردم است؛ زیرا حذف یا کاهش یارانه های انرژی بخشی از افراد آسیب پذیر جامعه را متاثر می کند بنابراین در گام نخست ، ضمن آگاه سازی مردم نیاز است که برنامه های رفاهی جبرانی در دهک های کم درآمد معرفی و اجرایی شود گام دوم این است که با مطالعات جامع بر اساس تجارب بین المللی و تجارب سال های گذشته کشور ، جوانب اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی در نظر گرفته شود و یک برنامه میان مدت کاهش یارانه های پنهان انرژی در دستور کار قرار گیرد در این گزارش ، تجربه کشورهای اندونزی ، ترکیه ، بلغارستان و برخی کشورهای دیگر ارائه شده است گام سوم ، بهره گیری از یک پایگاه داده قوی از خانوار است؛ زیرا هر چه اطلاعات خانوارها و فعالیت های اقتصادی دقیق تر باشد ، تصمیم گیری درباره پرداخت یارانه ها هدفمندتر خواهد بود سازمان برنامه و بودجه در پژوهشی به بررسی آثار تعدیل قیمت **حامل های انرژی** بر بخش های مختلف اقتصاد کشور و خانوارها پرداخته و با مرور تجربه های موفق در سطح جهان ، سه توصیه سیاستی را برای اصلاح یارانه های انرژی در ایران مطرح کرده است یارانه یکی از نقاط کانونی مناقشات اقتصادی بوده است که موافقان و مخالفان برچیده شدن آن ، استدلال های مختلفی را برای به کرسی نشاندن ایده های خود به کار بسته اند ایران به عنوان یکی از کشور های صاحب منابع گسترده انرژی ، بر اساس گزارش آژانس بین المللی انرژی بالاترین میزان یارانه را در بخش انرژی پرداخت می کند؛ اقدامی که نتایج زیان بار آن امروزه بر کسی پوشیده نیست از سال ها قبل تلاش هایی برای کاهش این یارانه در کشور صورت گرفت که با توجه به دسترسی بی دردسر به منابع انرژی ، هزینه اصلاحات و تورم فزاینده در کشور باعث شد این اقدامات به نتیجه نرسد اصلاح یارانه های انرژی اقدامی بسیار پیچیده و چالشی قابل توجه در سطح اقتصاد سیاسی است این اصلاحات از نظر سیاسی حساس هستند و به همراهی پرشمار مردم نیاز دارند؛ زیرا حذف یا کاهش یارانه انرژی ، افراد آسیب پذیر جامعه را به مراتب بیشتر متاثر می کند و موجب کاهش رقابت پذیری صنایع انرژی بر می شود به رغم این پیچیدگی ها نمونه های موفق از انجام این اصلاحات در جهان وجود دارد که می تواند برای انجام این اصلاحات در ایران راهگشا باشد نمونه های موفق چون بلغارستان ، اندونزی و ترکیه درس های بسیاری برای ایران دارند؛ نمونه هایی که در میان آنها اندونزی بیش از سایر کشور ها به ایران شباهت دارد سه اقدام مهم «ایجاد بانک اطلاعاتی منسجم داده های خانوار» ، «استفاده از تجربیات جهانی» و «برنامه حمایتی و جبرانی» توصیه های سیاستی گزارش سازمان برنامه و بودجه است جایگاه آماری انرژی در ایران؟ ایران از دیرباز یکی از تولیدکنندگان بزرگ انرژی به شمار می آید بهره مندی این سرزمین از این منبع انرژی در عین مزایای بی شمار و فرصت های مهمی که برای ساکنان آن ایجاد می کند ، می تواند معایبی هم داشته باشد که آتیه و رفاه شهروندانش را تهدید می کند از آغاز ورود نفت به اقتصاد ایران ، یارانه انرژی از طریق عرضه این کالاهای استراتژیک با قیمت های پایین راه خود را به سید مصرفی ایرانیان باز کرده است از ابتدای برنامه اول توسعه پس از انقلاب ،

بدون تصویر

اصلاح یارانه ها به خصوص یارانه انرژی همواره مورد توجه سیاستگذاران بوده است و تجربه تصویب و اجرای قانون هدفمندی یارانه ها در کارنامه دولت های گذشته به چشم می خورد در سال های اخیر با به وجود آمدن مناقشات سیاسی و وضع شدن تحریم های بین المللی بر اقتصاد ایران ، کاهش درآمدهای نفتی و تنگناهای مالی دولت موجب شده تا بار دیگر بحث یارانه های پنهان در بخش انرژی مورد توجه قرار بگیرد بر همین اساس سازمان برنامه و بودجه کشور در گزارشی به بررسی ابعاد مختلف یارانه انرژی در ایران پرداخته است بر این اساس طبق آمار آژانس بین المللی انرژی در سال ۲۰۱۹ ، ایران با ۸۶ میلیارد دلار یارانه انرژی معادل ۱۹ درصد از تولید ناخالص کشور در صدر پرداخت کنندگان یارانه انرژی ایستاده است جایگاه دوم پرداخت یارانه انرژی در جهان متعلق به چین است که عدد آن کمتر از ۳۱ میلیارد دلار است و اختلاف چشمگیری با ایران دارد همچنین طبق این آمار ، بالاترین سهم از یارانه های پرداختی متعلق به برق است که ۵۸ میلیارد دلار از یارانه ۸۶ میلیارد دلاری ایران را به خود اختصاص داده است نفت با سهم بیش از ۱۸ میلیارد دلاری و گاز با سهم ۱۶ میلیارد دلاری در رده های بعدی دریافت یارانه پنهان انرژی قرار گرفته اند از سوی دیگر طبق اعلام آژانس بین المللی انرژی ، در سال ۲۰۱۶ ایران با تولید ۵۵۷ میلیون تن دی اکسید کربن در سال پس از چین ، آمریکا ، هند ، روسیه ، ژاپن ، آلمان و کره جنوبی در رده هشتم بزرگ ترین تولیدکنندگان این گاز گلخانه ای ایستاده است سرانه مصرف انرژی در ایران در بخش کشاورزی ۳/۴ برابر ، در بخش خانگی ۲ برابر ، در بخش تجاری و عمومی ۱/۶ برابر و در بخش صنعت و حمل و نقل ۱/۴ برابر متوسط جهانی است همچنین آمارها نشان می دهد که سرانه مصرف نهایی گاز طبیعی ۴/۴ برابر و نفت خام و فرآورده های آن ۵/۱ برابر متوسط مصرف جهانی است اختلافات چشمگیر آمارهای ایران در تولید گازهای گلخانه ای و سرانه مصرف آن دلایل متعددی دارد که می توان گفت از بهره وری پایین در بهره برداری ، مصرف بالای انرژی و استفاده از کالاهای و خدمات انرژی بر ناشی می شود به طور کلی اقتصاد ایران حدود ۲ درصد از مصرف سوخت مایع جهان را به خود اختصاص داده ، در حالی که سهم آن از اقتصاد جهان تنها ۰/۶ درصد است این در حالی است که آمریکا با مصرف حدود ۲۰ درصد از سوخت مایع جهان ، ۲۵ درصد از اقتصاد جهان را به خود اختصاص داده است ایران از لحاظ مصرف انرژی به منظور تولید کالاهای و خدمات ، جایگاه مناسبی ندارد و نه تنها از کشورهای نفت خیز وضعیت بدتری دارد ، بلکه آمار آن از منطقه خاورمیانه نیز بالاتر است سابقه یارانه در ایران به طور کلی یارانه به اقدامی سیاستی از سوی دولت می گویند که با افزایش درآمد یا کاهش هزینه ، مزیتی را به مصرف کننده یا تولیدکننده اعطا می کند تخصیص منافع یارانه به طرق مختلفی می تواند صورت بگیرد سازمان تجارت جهانی یارانه را یک انتقال مالی از سوی دولت تعریف کرده است که شامل مواردی همچون کمک های مالی ، پرداخت تسهیلات ، ضمانت دریافت وام ، چشم پوشی از دریافت بدهی از سوی دولت در موعد مقرر و هر شکلی از حمایت قیمتی و درآمدی می شود یارانه ها را می توان به اشکال مختلفی دسته بندی کرد برای مثال می توان یارانه را بر اساس اهدافی که دولت از پرداخت آن دنبال می کند ، به دسته های اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی و توسعه ای تقسیم کرد به همین طریق ، بر اساس انعکاس هزینه های پرداخت یارانه در حساب های ملی می توان آن را در دو دسته یارانه آشکار و یارانه پنهان دسته بندی کرد یارانه هایی که از سوی دولت ها پرداخت می شوند ، معمولاً سه هدف را دنبال می کنند سیاست های تعیین کف یا سقف ، قسمتی از سیاست هایی است که برای ثبات اقتصادی به کار می رود؛ دومین کاربرد یارانه ، بازتوزیع درآمد است؛ سومین کاربرد آن هم استفاده از سیاست های یارانه ای تخصیص بهینه منابع است با وقوع شوک های نفتی در اوایل دهه ۱۳۵۰ و افزایش چشمگیر درآمدهای نفتی ، نقش یارانه ها در اقتصاد ایران پررنگ شد در اوایل دهه ۱۳۶۰ به علت محدودیت های اقتصادی ناشی از جنگ ،

بدون تصویر

قیمت گذاری های گسترده ای به اجرا درآمد این سیاست ها مستمر و فزاینده به اجرا درمی آمد و سقف مشخصی نداشت و به عبارتی همه در آن دوران یارانه دریافت می کردند در اوایل دهه ۱۳۷۰ این رویکرد با سیاست تعدیل اقتصادی جایگزین شد که در آن پرداخت هدفمند یارانه به جای شکل فراگیر آن در دستور کار قرار گرفت

اقداماتی همچون پرداخت های دولت برای جبران زیان شرکت های دولتی ، وام های بلاعوض یا با نرخ بهره پایین به اقشار مختلف جامعه ، معافیت های مالیاتی ، ارز ترجیحی ، پرداخت مابه التفاوت قیمت بلیت **مترو** و **اتوبوس** های شهری و قیمت گذاری پایین تر از قیمت های واقعی از مصادیق پرداخت یارانه در ایران به شمار می روند . تعریف یارانه انرژی مفهوم یارانه انرژی می تواند گیج کننده باشد دقیق ترین و متداول ترین تعریف یارانه انرژی ، وجه نقدی است که دولت به مصرف کننده یا تولیدکننده انرژی می پردازد اما این تنها یکی از راه های پرداخت یارانه است و تعریف کلی تر از یارانه انرژی شامل تمام اشکال دخالت دولت به شکل مستقیم و غیرمستقیم برای تحت تاثیر قرار دادن هزینه های مصرف کننده یا تولیدکننده است راه های متفاوتی برای پرداخت انرژی وجود دارد که ساده ترین و شفاف ترین آن پرداخت نقدی به مصرف کننده یا تولیدکننده است با این حال ، متداول ترین شیوه پرداخت یارانه انرژی ، کنترل قیمت است این شیوه اغلب در کشورهایی رواج دارد که شرکت های انرژی آنها دولتی است و صاحب منابع قابل توجه انرژی هستند اعطای یارانه انرژی به بخش تولید ، امر متداولی در جهان است که با هدف تضمین فرصت های اقتصادی پرداخت می شود ماهیت پیچیده انرژی سبب می شود تا پرداخت یارانه در این بخش ، چگونگی تخصیص منابع را تحت تاثیر قرار دهد و موجب شود تبعات اقتصادی ، اجتماعی و زیست محیطی به بار بیاورد انتقادات نسبت به یارانه پنهان انرژی چند محور اصلی دارد اولین محور انتقادات به یارانه انرژی ، افزایش مصرف **سوخت** است که **مصرف بهینه انرژی** را به حاشیه می برد همچنین به کاهش انگیزه بنگاه ها برای سرمایه گذاری در تکنولوژی های جدید منجر می شود و با تکیه تولید بر تکنولوژی های قدیمی ، اتلاف منابع را تشدید می کند این موضوع می تواند به کمبود انرژی در کشور و از دست دادن فرصت های صادراتی منجر شود تمام آنچه گفته شد ، در نهایت کاهش منابع عمومی دولت را به بار می آورد که کسری بودجه دولت را تشدید و خود را به صورت تورم بر رفاه مردم تحمیل می کند علاوه بر این ، برخلاف آنچه در ظاهر دیده می شود ، یارانه ها بیشتر از آنکه به نفع فقرا تمام شوند ، به جیب ثروتمندان می روند در نهایت ، آسیب به **محیط زیست** انتقاد دیگری است که به یارانه انرژی وارد است محاسبه یارانه انرژی در ایران یارانه پنهان انرژی در ایران را معمولاً با مقایسه قیمت دلار آن در بازارهای جهانی می سنجند ، اما این تنها راه محاسبه یارانه های پنهان نیست گزارش سازمان برنامه و بودجه ، سه روش را برای محاسبه یارانه های پنهان انرژی معرفی کرده است اولین روش معرفی شده ، روش حسابداری است که بر اساس آن ، علاوه بر در نظر گرفتن هزینه های جاری و عملیاتی ، هزینه استهلاک تاسیسات تامین و عرضه **حامل های انرژی** نیز در محاسبه قیمت انرژی دخیل می شود این روش بر استفاده از هزینه های دفتری استوار است دومین روشی که برای محاسبه قیمت واقعی انرژی مورد استفاده قرار می گیرد ، «محاسبه قیمت تمام شده» است بر این اساس ، کل هزینه های مرتبط با تولید و عرضه **حامل های انرژی** در محاسبه قیمت آن دخیل می شود این هزینه ها شامل سرمایه گذاری جاری در مراحل مختلف اکتشاف ، تولید اولیه ، فروش ، انتقال و توزیع انرژی است که با استفاده از ارزش اقتصادی محاسبه می شود سومین روش اندازه گیری یارانه پنهان ،

بدون تصویر

شناخته شده ترین روش نیز محسوب می شود در بسیاری از اظهارنظرها و گزارش ها معمولاً قیمت منطقه ای انرژی را مبنا قرار می دهند و اختلاف قیمت داخلی آن با قیمت جهانی و منطقه ای آن را به عنوان فرصت از دست رفته برای صادرات و یارانه پنهان انرژی محاسبه می کنند در ایران معمولاً قیمت فرآورده های نفتی در خلیج فارس و قیمت صادرات و واردات منطقه ای گاز و برق مبنا قرار می گیرد سازمان برنامه و بودجه در این گزارش از روش سوم استفاده کرده و با قیمت منطقه ای انرژی به محاسبه حجم یارانه پنهان انرژی پرداخته است بر اساس ترازنامه هیدروکربوری کشور در سال ۹۵ ، بیش از ۷۱ درصد از کل یارانه پنهان **سوخت** های فسیلی به گاز طبیعی اختصاص یافته است گازوئیل دومین حامل انرژی است که بیشترین مقدار یارانه پنهان انرژی را دریافت کرده است بر اساس آمارها گازوئیل حدود ۲۰ درصد از یارانه های پنهان را دریافت کرده است گاز طبیعی و گازوئیل روی هم رفته بیش از ۹۱ درصد از کل یارانه پنهان انرژی در ایران را دریافت می کنند نفت کوره با ۶/۲ درصد و **بنزین** و نفت سفید هر کدام با ۴/۲ درصد در رده های بعدی دریافت یارانه های پنهان انرژی قرار می گیرند به دلیل تغییرات قیمت ریالی **حامل های انرژی** و تغییرات نرخ ارز این اعداد دچار تغییر شده اند بلغارستان و ترکیه ، نمونه موفق حذف یارانه ها کشور ما تا به حال موفق نشده مساله یارانه های پنهان انرژی را حل کند ، اما نمونه های موفق برای این موضوع در جهان وجود دارند که می توان از آنها الگو گرفت در دو دهه گذشته کشور هایی مانند بلغارستان و ترکیه نمونه های موفق حذف کامل یا اصلاح یارانه انرژی به شمار می روند دولت بلغارستان از سال ۲۰۰۲ حذف این یارانه ها را به منظور کاهش بدهی های عمومی و افزایش سرمایه گذاری مورد توجه قرار داد بلغارستان در این دوران اقدامات جبرانی و حمایتی را در دستور کار قرار داد تا از فشار مضاعف بر دهک های درآمدی کم برخوردارتر جلوگیری شود سهم یارانه انرژی از تولید ناخالص بلغارستان از ۵/۲ درصد در سال ۱۹۹۸ به ۷/۰ درصد در سال ۲۰۰۰ و ۴/۰ درصد در سال ۲۰۰۴ کاهش یافت بر اساس گزارش آژانس بین المللی انرژی ، بلغارستان در دوره ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ هیچ گونه یارانه انرژی پرداخت نکرده است همسایه غربی ایران نیز از چنین اصلاحاتی بی نصیب نماند سرآغاز اصلاحات مربوط به یارانه انرژی در ترکیه به دهه ۱۹۸۰ برمی گردد در آن دوران ، شرکت های توزیع و پالایش نفت در ترکیه همگی در مالکیت دولت قرار داشتند در دهه ۱۹۹۰ روند خصوصی شدن این شرکت ها آغاز و قیمت گذاری دستوری انرژی از سوی دولت کنار گذاشته شد این روند در نهایت در سال ۲۰۰۵ به آزادسازی کامل قیمت **حامل های انرژی** منتهی شد همچنین این اصلاحات در بخش برق در جریان بود و از ابتدای دهه ۲۰۰۰ برق در ترکیه با قیمت بازار عرضه می شد طبق اعلام آژانس بین المللی انرژی ، بین سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ ترکیه هیچ گونه یارانه انرژی پرداخت نکرده است اندونزی ، تجربه نزدیک حذف یارانه ها اندونزی مثال دیگری از نمونه های موفق حذف یارانه انرژی است که خود تولیدکننده نفت است و روزانه حدود ۸۰۰ هزار بشکه نفت تولید می کند اعداد و ارقام مربوط به اندونزی شباهت زیادی به آمار یارانه های پنهان انرژی در ایران دارد در پی استقلال اندونزی در سال ۱۹۶۰ ، به منظور حمایت از فعالیت های اقتصادی ، تخصیص یارانه انرژی در این کشور اوج گرفت تا در سال ۱۹۶۵ یارانه انرژی به تنهایی ۲۰ درصد از اقتصاد اندونزی را به خود اختصاص دهد بنگاه های دولتی برای سال های طولانی با پرداخت یارانه مستقیم یا رفتارهای ترجیحی حمایت می شدند در سال ۱۹۶۵ اولین اصلاحات قیمتی در این کشور آغاز شد و با وقوع بحران مالی در آسیا در سال ۱۹۹۷ به اوج خود رسید و یارانه انرژی به طور کامل حذف شد اما این اقدام به بروز ناآرامی های سیاسی در سطح جامعه اندونزی منجر شد و حذف کامل یارانه انرژی را با شکست مواجه کرد این اصلاحات در سال های بین ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۸ همچنان ادامه یافت با افزایش قیمت **حامل های انرژی** در سال ۲۰۰۰ در سطح جامعه دور تازه ای از اعتراضات آغاز شد کارشناسان بر این باورند که تصمیم دولت مبنی بر پرداخت های جبرانی به خانوارهای فقیر توانست فضای سیاسی را آرام کند یکی از این برنامه های رفاهی ،

بدون تصویر

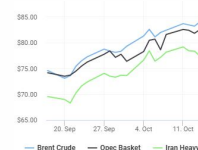
پرداخت غیرشرطی هدفمند به خانوارهای فقیر بود یکی از مشهورترین این برنامه ها شامل چهار مرحله «شناسایی خانوارهای فقیر و صدور کارت های شناسایی برای افراد واجد شرایط»، «ارزیابی شکایت عمومی»، «افزایش آگاهی» و «اجرا و نظارت» بود اقدامات حمایتی دولت در سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۸ در بالاترین سطح خود قرار گرفت و در سال ۲۰۱۲ دور جدیدی از اصلاحات در زمینه انرژی آغاز شد در نهایت در سال ۲۰۱۲ یارانه گاز طبیعی و در سال ۲۰۱۵ یارانه **بنزین** در اندونزی به طور کامل حذف شد و یارانه برق در سال ۲۰۱۹ به صفر رسید به طور کلی در دور آخر اصلاحات از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۹ حجم یارانه انرژی اندونزی از حدود ۳۵ میلیارد دلار به ۱۹ میلیارد دلار رسید نکته ای که درباره اصلاح یارانه انرژی در اندونزی حائز اهمیت است، اقدام دولت این کشور در سال های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ برای حفظ ثبات قیمت انرژی است در آن دوران با توجه به تغییرات مداوم **حامل های انرژی** در بازارهای جهانی فضای اقتصاد کلان این کشور در معرض بی ثباتی هایی قرار گرفت که دولت این کشور با استفاده از سطح معینی یارانه به دنبال حفظ ثبات قیمت انرژی در این کشور بود توزیع یارانه انرژی میان دهک های مختلف در ایران یارانه زیادی به انرژی تعلق می گیرد، اما بهره مندی از این یارانه در میان دهک های درآمدی مختلف، متفاوت است یکی از اصلی ترین استدلال ها در حمایت از کاهش یارانه های پنهان انرژی و افزایش قیمت آنها، بهره مندی نابرابر دهک های مختلف درآمدی از این یارانه هاست؛ به گونه ای که دهک های پردرآمد چند برابر دهک های درآمدی کم درآمد بیشتر از این یارانه ها استفاده می کنند

آمارها حاکی از آن است با در نظر گرفتن چهار گروه از **حامل های انرژی**، شامل گاز طبیعی در بخش خانگی، فرآورده های نفتی در بخش خانگی و **بنزین** و گاز طبیعی در بخش حمل و نقل، دهک دهم درآمدی ۹۳/۲ برابر دهک اول درآمدی، بیشتر از یارانه های درآمدی بهره مند شده است.

باید توجه کرد که در میان سهمی که دهک های درآمدی از یارانه انرژی به خود اختصاص داده اند، در دهک های کم درآمدتر درآمدی سهم گاز و فرآورده های نفتی بیشتر است و در عوض، در دهک های پردرآمد، سهم گاز طبیعی و **بنزین** در بخش حمل و نقل سهم بیشتری از یارانه های انرژی را داراست. همچنین مخالفان حذف این یارانه ها از سهم زیاد خانوارهای کم برخوردار از این یارانه ها در هزینه هایشان صحبت می کنند مطالعات نشان می دهد که دهک های کم درآمدتر، در هزینه های زندگی وابستگی بیشتری به یارانه های انرژی دارند به زبان ساده تر این گروه ها با افزایش قیمت **حامل های انرژی** فشار بیشتری را متحمل خواهند شد ادله موافقان و مخالفان حذف یارانه های انرژی هریک بخشی از ماجرا را به درستی روایت می کنند؛ امری که نشان دهنده کار دشوار سیاستگذار برای تصمیم گیری در این زمینه است توصیه های سیاستی اصلاح یارانه های انرژی اقدامی خطیر، پیچیده و پرچالش در سطح اقتصاد سیاسی است این اصلاحات هزینه سیاسی زیادی دارد و بدون همراهی گسترده افکار عمومی امکان پذیر نیست مشکل جایی بغرنج تر می شود که بدانیم هزینه انرژی سهم بزرگ تری از سبد خانوارهای ضعیف تر را تشکیل می دهد از طرفی این اقدامات برای صنایع انرژی بر مشکلاتی ایجاد می کند و تولید کشور را در کوتاه مدت تضعیف خواهد کرد به همین دلیل این کار نیازمند طرحی منسجم و عملیاتی و هماهنگی کاراً و اثربخش نظام اداری است بدیهی است مدیریت قوی و دولتی توانمند و با سرمایه اجتماعی بالا در انجام این اصلاحات

تمایل آسیا به نفت آمریکا به دنبال بحران جهانی انرژی

طبق گفته تاجران نفتی، چین و سایر خریداران آسیایی نفت کش های بزرگ حاوی نفت خام ترش آمریکا را در ماه نوامبر تحویل می گیرند و به دنبال محموله های بیشتری برای ماه دسامبر هستند. اکثر خریداران به دنبال درجاتی از نفت آمریکا هستند که قیمت آنها اخیراً به پایین ترین رقم طی یک سال گذشته رسیده است

طبق گفته تاجران نفتی، چین و سایر خریداران آسیایی نفت کش های بزرگ حاوی نفت خام ترش آمریکا را در ماه نوامبر تحویل می گیرند و به دنبال محموله های بیشتری برای ماه دسامبر هستند اکثر خریداران به دنبال درجاتی از نفت آمریکا هستند که قیمت آنها اخیراً به پایین ترین رقم طی یک سال گذشته رسیده است در آخرین معاملات بازارهای جهانی قیمت نفت برنت با افزایش ۱۲۴ درصدی و ۹۷ سنت افزایش داشت و به قیمت ۷۹ دلار و ۲۸ سنت رسید این در حالی بود که، قیمت نفت سنگین ایران با کاهش ۸ صدم درصدی و با ۶۳ سنت کاهش به ۷۳ دلار و ۶۰ سنت رسید اختلاف بین قیمت نفت خام برنت و نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا و همچنین افزایش تقاضا در آسیا باعث بالا رفتن تمایل چین و سایر کشورهای آسیایی به نفت آمریکا شده است تقاضای آسیا برای نفت آمریکا به دنبال افزایش قیمت نفت سایر مناطق در نتیجه بحران انرژی افزایش یافته است طبق گفته تاجران نفتی، چین و سایر خریداران آسیایی نفت کش های بزرگ حاوی نفت خام ترش آمریکا را در ماه نوامبر تحویل می گیرند و به دنبال محموله های بیشتری برای ماه دسامبر هستند اکثر خریداران به دنبال درجاتی از نفت آمریکا هستند که قیمت آنها اخیراً به پایین ترین رقم طی یک سال گذشته رسیده است اختلاف بین قیمت نفت خام برنت و نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا باعث افزایش صادرات نفت خام این کشور شده است نفت خام آمریکا از ماه اوت ۳ دلار در هر بشکه ارزان تر از نفت برنت فروخته می شود که به نفع صادرات نفت خام این کشور بوده است افزایش تمایل آسیا به نفت خام آمریکا به دنبال بهبود حمل و نقل جاده ای و در پیش بودن فصل زمستان صورت گرفته است که تقاضا برای نفت را بالا می برد در این بین، کمبود عرضه جهانی سوخت های فسیلی باعث افزایش قیمت آنها شده است قیمت نفت خام برنت به دنبال محدود شدن عرضه از طرف اوپک و متحدانش در پاسخ به همه گیری کرونا، از ۸۵ دلار در هر بشکه گذشته است وزیر انرژی عربستان در این هفته اعلام کرد ائتلاف اوپک پلاس به رویکرد افزایش تدریجی تولید ادامه می دهد پیش بینی می شود ۷۰۰ هزار بشکه در روز تقاضای بیشتری برای نفت خام از طرف اروپا و آسیا در زمستان پیش رو وجود داشته باشد که نتیجه افزایش تمایل به نفت به جای گاز طبیعی است صادرات نفت خام آمریکا در این ماه احتمالاً به ۳۰۱ تا ۳۰۲ میلیون بشکه در روز می رسد یعنی بالاتر از ۲۰۶ میلیون بشکه صادر شده در ماه گذشته میلادی

(Visited ۱ times, ۱ visits today)

یارانه ۶ تریلیون دلاری سوخت های فسیلی در جهان

تهران ایرنا گزارش صندوق بین المللی پول نشان می دهد که صنعت سوخت های فسیلی در سال ۲۰۲۰ میلادی ، نزدیک به شش تریلیون دلار یارانه دریافت کرده است که این رقم معادل ۱۱ میلیون دلار در هر دقیقه است .

به گزارش روز یکشنبه ایرنا به نقل از نشریه ال اکونومیستا اسپانیا ، دانشمندان و فعالان زیست محیطی ده ها سال است که پیرامون آینده فاجعه بار بشریت در صورت عدم تغییر رویه واقعی در تولید و مصرف سوخت های فسیلی هشدار می دهند و اخیرا سطح آگاهی دولت ها ، شرکت ها و جامعه مدنی نسبت به این مسئله افزایش یافته و تلاش های خود را بر گذار به سوی انرژی های تجدیدپذیر متمرکز کرده اند . قانون آب وهوایی اروپا ، لایحه دولت جو بایدن رئیس جمهوری آمریکا در زمینه زیر ساخت ها و یا قانون تغییرات اقلیمی اسپانیا نمونه هایی از این افزایش سطح آگاهی و تلاش دولت ها در سراسر جهان است این در حالی است که به رغم این پیشرفت ها ، هنوز مسیری طولانی برای پشت سر گذاشتن و کارهای زیادی برای انجام دادن و در نتیجه نیل به هدف کاهش و به صفر رساندن انتشار کربن باقی مانده است گزارش صندوق بین المللی پول نشان می دهد که صنعت سوخت های فسیلی در سال ۲۰۲۰ میلادی ، نزدیک به شش تریلیون دلار یارانه دریافت کرده است که این رقم معادل ۱۱ میلیون دلار در هر دقیقه است در ادامه این گزارش آمده است : مناطقی که در پس یارانه ها وجود دارد ، حمایت از مصرف کنندگان با پایین نگه داشتن قیمت ها است امری که در عین حال مصرف بیش از حد انرژی را تشویق کرده و باعث کاهش حجم منابع طبیعی می شود امری که نتیجه ای مگر اختلال در روند مبارزه با تغییرات اقلیمی در پی ندارد به نوشته ال اکونومیستا ، بیش از یک دهه پیش ، گروه ۲۰ (G۲۰) با حذف یارانه های «ناکارآمد» سوخت های فسیلی موافقت کرد مدتی بعد ، رهبران گروه هفت (G۷) متعهد شدند تا سال ۲۰۲۵ میلادی ، یارانه اختصاصی سوخت های فسیلی را قطع کنند در حالی که کمتر از چهار سال به این مهلت باقی مانده است اما هنوز حتی یک کشور هزینه های زیست محیطی و زنجیره تامین در قیمت سوخت های فسیلی را لحاظ نکرده است

کریستالینا جورجیوا مدیر عامل صندوق بین المللی پول در اجلاس انرژی سازمان ملل متحد (۲۴ سپتامبر/ دوم مهر) گفت : اگر قیمت سوخت های فسیلی تا سال ۲۰۲۵ به طور کامل منعکس کننده هزینه های زیست محیطی... باشد ، انتشار گازهای گلخانه ای در جهان به میزان یک سوم کاهش می یابد و این امر موجب جلوگیری از گرمایش جهانی به میزان ۵.۱ درجه سلسیوس می شود رییس صندوق بین المللی پول گفت : از سوی دیگر ، قیمت گذاری پایین سوخت های فسیلی اهداف داخلی و جهانی محیط زیست را تضعیف می کند و به مردم و کره زمین آسیب می رساند

بدون تصویر

چگونه از وقوع چالش سوخت مشابه انگلیس در کشور جلوگیری شد؟

فصل تجارت یکی از دغدغه های مشترک وزارت نفت و نیر ، تأمین سوخت نیروگاه های حرارتی است که به دلیل تضعیف ناوگان حمل و نقل وسختی در سالهای گذشته با مشکلاتی مواجه شده بود.

فصل تجارت یکی از دغدغه های مشترک وزارت نفت و نیر ، تأمین سوخت نیروگاه های حرارتی است که به دلیل تضعیف ناوگان حمل و نقل وسختی در سالهای گذشته با مشکلاتی مواجه شده بود یکی از مهمترین بحث هایی که در دو ماهه گذشته وزارت نفت و نیر مطرح شد و جلسات متعددی را به خود اختصاص داد بحث تأمین سوخت نیروگاه ها در فصل زمستان بود از آنجا که در فصل زمستان گاز خانگی به طرز قابل توجهی رشد می کند و با توجه به سهم عمده نیروگاه های گازی در کشور ، این مشکل تشدید شده است به همین دلیل برای جلوگیری از کمبود سوخت مخازن سوختی در کنار نیروگاه های حرارتی نصب شده است که در اوج مصرف زمستان به کار گرفته شود و مانع بروز خاموشی شود با این حال مشکل اصلی که باعث تشدید نگرانی ها می شد خالی بودن این مخازن تا اواخر تابستان ، علی رغم وجود منابع مکفی گازوئیل در کشور بود یعنی آنچه که باعث خالی شدن این مخازن شده بود کمبود منابع سوختی نبود بلکه تضعیف زیرساخت های انتقال و پخش دردولت دوازدهم موجب بروز این مشکل شده بود

در واقع بی توجهی به ناوگان حمل و نقل سوختی که در پی کاهش کرایه های آنان نسبت به سایر ناوگان های حمل و نقلی به وجود آمده بود باعث خروج ۴ هزار نفتکش از این ناوگان شده بود که همین موضوع سوخت رسانی به نیروگاه های حرارتی را دچار مشکل کرده بود . در همین راستا پیش تر هم احمد کریمی ، دبیر کانون سراسری کامیون داران کشور در گفتگو با مهر گفته بود : نرخ نازل کرایه حمل انگیزه ای برای ادامه فعالیت آنها در این حوزه باقی نگذاشته است؛ حدود دو سال است که کرایه حمل محموله های سوخت که علاوه بر یک سر خالی بودن بار ، خطرناک نیز بوده و مشمول شرایط حمل کالاهای خطرناک مطابق قانون می شود ، تفاوت فاحش با سایر کالاهای تجاری دارد . در حالی که در تمام دنیا نرخ کرایه حمل سوخت بالاتر از نرخ کرایه حمل کالاست تضعیف ناوگان حمل سوخت ، دلیل مشابه بحران سوختی انگلیس جالب است بدانید دلیل اصلی که بحران سوخت در انگلیس را بوجود آورد بی شباهت به موضوع گفته شده نیست در این کشور هم تضعیف ناوگان حمل و نقل سوختی در پی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا در کنار افزایش ناگهانی تقاضای بنزین موجب کمبود سوخت و تعطیلی جایگاه های سوخت این کشور شد

هرچند گفته شد که دولت این کشور با استفاده از کامیون های ارتش به دنبال رفع مشکل است ولی بر اساس گزارش ها هنوز هم مشکل پابرجاست و یک دهم جایگاه های عرضه سوخت بنزین در لندن و جنوب شرق انگلیس هنوز به دلیل کمبود سوخت در تعطیلی کامل به سر می برند . با توجه به اهمیت ناوگان حمل سوخت در امنیت انرژی و به منظور رخ ندادن اتفاق مشابه در ایران یکی از اقدامات وزارت نفت در دولت سیزدهم ،

بدون تصویر

پیگیری تقویت این ناوگان بوده است البته بخشنامه همسان سازی حقوق رانندگان سوخت ی با سایر رانندگان از ابتدای خرداد ماه امسال ابلاغ شده بود و با اجرای و پیگیری آن و با افزایش ۳۰ درصدی کرایه ها ، خبرها حاکی از بازگشت رانندگان به فعالیت در این صنف است در همین ارتباط جلیل سالاری ، مدیر عامل شرکت ملی پالایش و پخش با اشاره به عدم اهتمام وزارت نفت برای تحویل سوخت مایع به نیروگاه ها ، گفت : پس از روی کار آمدن دولت سیزدهم متوجه شدیم که مخازن کمتر از ۲۰ درصد استاندارد سوخت دارند و برای همین منظور ما بلافاصله برای حل این مشکل برنامه ریزی و اقدام کردیم . تقویت ناوگان حمل و نقل سوخت ی و همچنین افزایش ده درصدی مصرف گاز طبیعی نسبت به گاز مایع از اولویت های ما برای رفع این مشکل بوده است به نظر می رسد با رفع این مشکل در کنار ممنوعیت صادرات سوخت ، تأمین سوخت مخازن نیروگاه ها به نقطه خوبی رسیده است

در همین رابطه علی اکبر محرابیان ، وزیر نیرو در پاسخ به سوالی مبنی بر وضعیت سوخت ی نیروگاه ها گفته امسال از یک ماه گذشته در یک اقدام مشترک با وزارت نفت تلاش کردیم تا ناوگان حمل و نقل کشور را بسیج کنیم و با افزایش ذخیره سازی سوخت مایع در نیروگاه ها ، همین امروز موجودی مخازن نیروگاه ها بالاتر از میزان ذخیره در زمان مشابه سال گذشته است . محرابیان با بیان اینکه این شرایط را ادامه می دهیم تا به یک ذخیره مطمئن برسیم ، گفت : اگر مطابق برنامه سوخت رسانی انجام شود نگرانی بابت تأمین سوخت زمستانی نیروگاه ها نداریم

کشورهای اروپایی به بازار ایران باز می گردند؟

مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی ایران در گزارشی جدید به بررسی همکاری های اقتصادی مشترک میان ایران و اروپا و برنامه هایی که در آینده پیش روی این تجارت مشترک قرار دارد، پرداخته است.

به گزارش ایسنا، میزان تجارت مشترک ایران و اروپا در حدود سه سال و نیم گذشته به شدت افت کرده که بخش مهمی از آن تحت تاثیر تحریم های اقتصادی آمریکا رخ داده است هر چند دولت های اروپایی با محکوم کردن اقدام ترامپ در خروج از برجام، اعلام کردند که به تحریم های جدید نمی پیوندند اما در عمل شرکت های بخش خصوصی اروپا از ترس تحریم های دولت ایالات متحده بخش مهمی از همکاری های خود با ایران را متوقف کردند در سال های گذشته طرح هایی همچون ایجاد کانال مالی مستقل میان ایران و اروپا نیز عملاً راه به جایی نبرد تا سطح تعاملات میان دو طرف به شدت افت کند بررسی آمارهای تجاری ایران در سال های گذشته نشان می دهد که تنها آلمان و سوئیس در میان پنج صادرکننده اصلی کالا به ایران قرار دارند و در بازارهای صادراتی خبری از کشورهای اروپایی نیست در شرایطی که ایران اعلام کرده در شرایط فعلی تمرکز خود را بر استفاده از ظرفیت بازار کشورهای همسایه و منطقه قرار خواهد داد، مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی در گزارشی به بررسی سناریوهای همکاری احتمالی میان ایران و اروپا پرداخته است گزارش با بررسی وضعیت تجارت میان ایران و اتحادیه اروپا آغاز شده و اروپا را دومین شریک تجاری ایران بعد از چین معرفی می کند اگرچه اعمال مجدد تحریم های ایالات متحده سبب کاهش چشمگیر میزان تجارت میان طرفین شده، اما انتظار می رود با برقراری مجدد توافق هسته ای، به واسطه وجود اراده سیاسی و بستر نهادی لازم، جریان تجارت، اگرچه نه به رونق سال اجرای برجام، اما به میزان چشمگیری احیا شود

سیاست جدید اتحادیه اروپا که تا حدی تحت تأثیر رقابت با قدرت اقتصادی رو به رشد چین اتخاذ شده، اهداف متعددی را دنبال می کند که مهم ترین آن ها کاهش مصرف سوخت های فسیلی، افزایش کنشگری مثبت این اتحادیه در زنجیره ارزش جهانی، همکاری با جهان در راستای توسعه اقتصاد دیجیتال، ایجاد اصلاحات ضروری در سازمان تجارت جهانی، رفع موانع اجرایی شدن موافقت نامه های تجاری این اتحادیه با کشورهای دیگر، تقویت همکاری با همسایگان و کشورهای آفریقایی و نهایتاً بهره برداری از فضای رقابتی میان کشورها در راستای منافع ژئوپلیتیک اتحادیه اروپا است.

سیاست جدید، متضمن ایجاد منافع و فرصت هایی برای اقتصاد ایران نیز هست، از جمله ایجاد انگیزه برای اروپا در راستای همکاری بیشتر با ایران، در نتیجه رقابت با چین از یک سو و افزایش تمایل چین برای سرمایه گذاری بیشتر در ایران به دلیل محدودیت های وضع شده در سیاست جدید برای ورود سرمایه چین به اروپا از سوی دیگر.

اما آیا این منافع توان مقابله با تاثیرات احتمالی منفی سیاست جدید اتحادیه اروپا را خواهند داشت؟ سخت گیرانه تر شدن ضوابط تجاری درباره کالاهایی با کاربردهای دوگانه و حساس، که نقش مهمی در توسعه زیرساخت های ایران دارند و کاهش نیاز اروپا به واردات سوخت های فسیلی از ایران، در نتیجه گذار این اتحادیه به اقتصاد سبز در بلندمدت، از مواردی است که می تواند بخشی از جریان تجاری میان ایران و اتحادیه اروپا را مختل کند. اگر چه در شرایط حاضر و عدم وجود روابط دیپلماتیک و تجاری رسمی میان ایران و آمریکا، رفع تحریم های ثانویه آمریکا پیش نیاز اصلی گسترش هر گونه روابط تجاری با اتحادیه اروپا محسوب می شود، اما بررسی و جستجوی راه حل برای پیامدهای منفی سیاست تجاری جدید اروپا، الزامی غیرقابل انکار خواهد بود انتهای پیام

سر مقاله نشریه اکونومیست در مورد بحران انرژی جهانی : /اولین شوک انرژی در جهان سبز / راه حل بحران جهانی انرژی چیست؟

یک ماه دیگر رهبران دنیا برای نشست کوپ۲۶ (COP۲۶) گردهم می آیند نشستی که با هدف رسیدن انتشار خالص کربن جهانی به صفر تا سال ۲۰۵۰ برپا می شود در حالی که آنها برای انجام وظایف خود در یک تلاش ۳۰ ساله آماده تعهد هستند ، اولین هراس بزرگ انرژی در عصر سبز جلوی چشمشان در حال رخ دادن است

به گزارش تجارت نیوز ، یک ماه دیگر رهبران دنیا برای نشست کوپ۲۶ (COP۲۶) گردهم می آیند نشستی که با هدف رسیدن انتشار خالص کربن جهانی به صفر تا سال ۲۰۵۰ برپا می شود در حالی که آنها برای انجام وظایف خود در یک تلاش ۳۰ ساله آماده تعهد هستند ، اولین هراس بزرگ انرژی در عصر سبز جلوی چشمشان در حال رخ دادن است از ابتدای ماه مارس قیمت سبده نفت ، زغال سنگ و گاز ۹۵ درصد افزایش یافته است بریتانیا ، میزبان این نشست ، مجدداً نیروگاه های زغال سنگ خود را برپا کرده و قیمت **بنزین** در آمریکا به ۳ دلار به ازای هر گالن رسیده است چین و هند با مشکل خاموشی مواجه شده اند و ولادیمیر پوتین ، رئیس جمهور روسیه هم اخیراً به اروپا یادآوری کرده که **سوخت** آنها کاملاً به روسیه وابسته است این وحشت زمانی بیشتر می شود که به یاد داشته باشیم زندگی مدرن نیازمند مقدار زیادی انرژی است : بدون انرژی ، قبض ها غیرقابل پرداخت می شوند ، خانه ها به شدت سرد شده و کسب و کارها از فعالیت می افتند با توجه به اینکه جهان به دنبال انتقال به سمت انرژی های پاک است ، این وحشت مشکلات عمیق تری پدید می آورد مشکلاتی نظیر سرمایه گذاری ناکافی در **انرژی های تجدیدپذیر** و انتقال از **سوخت** های فسیلی به سمت انرژی ها پاک البته افزایش ریسک های ژئوپلیتیک و کاهش امنیت در بازارهای برق هم از دیگر مشکلات پیش روست بدون اصلاحات سریع باید انتظار بحران های انرژی بیشتری را بکشیم و احتمالاً یک آشوب مردمی علیه سیاست های اقلیمی شوک کمبود انرژی حتی تصور چنین کمبودی در سال ۲۰۲۰ و زمانی که تقاضای جهانی با افت ۵ درصدی مواجه شده بود ، بسیار مسخره به نظر می آمد چرا که این موضوع موجب کاهش هزینه در صنایع انرژی شده بود اما با توجه به بازیابی اقتصاد جهانی ، تقاضا هم افزایش یافت و سطح ذخایر انرژی به طرز خطرناکی کم شد موجودی نفت دنیا به ۹۴ درصد ، ذخیره گاز اروپا به ۸۶ درصد و منابع زغال سنگ چین و هند به زیر ۵۰ درصد از سطوح معمول خود رسیده اند برخی بازارها به شوک ها بسیار آسیب پذیرند و طبیعت برخی از **انرژی های تجدیدپذیر** اینگونه است اختلالاتی نظیر نگهداری روتین ، تصادفات ، وزش باد کم در اروپا ، خشکسالی و قطع برق در نیروگاه های برقی آمریکای لاتین و سیل در آسیا که مانع از تحویل زغال سنگ شده ، همگی بر این بحران دامن زده اند جهان ممکن است هنوز از رکود شدید انرژی در امان بماند : این ایرادات ممکن است برطرف شود و روسیه و اوپک به طور حریصانه ای تولید نفت و گاز خود را افزایش دهند با این وجود ، در بهترین حالت هزینه این کار تورم بیشتر و رشد اقتصادی آهسته تر خواهد بود و البته ممکن است فشارهای بیشتری در راه باشد مشکلات پیش رو با این حال سه مشکل بزرگ پیش روی جهان انرژی است نخست ، سرمایه گذاری انرژی تقریباً نصف میزان مورد نیاز برای برآورده ساختن هدف بلندپروازانه رسیدن به کربن صفر تا سال ۲۰۵۰ است هزینه ها روی انرژی ها تجدیدپذیر باید افزایش یابد و عرضه و تقاضای **سوخت** های فسیلی کثیف کم شود بدون اینکه هیچ وقفه خطرناکی در تولید انرژی ایجاد کند **سوخت** های فسیلی تقریباً ۸۳ درصد از تقاضای انرژی اولیه را تامین کرده و نیاز است تا این رقم به صفر برسد در عین حال انتقال از زغال سنگ و نفت به سمت گاز (که انتشار کربنی نصف زغال سنگ دارد) باید سرعت بیشتری بگیرد اما تهدیدهای قانونی ،

فشار سرمایه گذار و ترس از نظارت و مقررات موجب شده که سرمایه گذاری در **سوخت** های فسیلی از سال ۲۰۱۵ بیش از ۴۰ درصد کاهش پیدا کند گاز در یک نقطه حساس قرار دارد تا زمانی که میزان تولید **انرژی های تجدیدپذیر** به اندازه کافی افزایش پیدا کند ، بسیاری از کشورها به خصوص در آسیا به گاز به عنوان پلی برای انتقال در دهه ۲۰۲۰ و ۲۰۳۰ نیاز خواهند داشت با این حال پروژه های اندکی در جریان هستند بر اساس اعلام شرکت تحقیقاتی برنشتاین ، کمبود جهانی ظرفیت گاز مایع از ۲ درصد تقاضا می تواند تا سال ۲۰۳۰ به ۱۴ درصد تقاضا برسد مشکل دوم مسائل ژئوپلیتیک است در حال که کشورهای دموکرات ثروتمند در حال خروج از تولید **سوخت** فسیلی هستند ، رژیم های خودکامه با محدودیت و هزینه کمتری به سمت انرژی های پاک در حال حرکتند نمونه اش روسیه پوتین سهم تولید نفت اوپک به اضافه روسیه ممکن است از ۴۶ درصد فعلی به بیش از ۵۰ درصد در سال ۲۰۳۰ برسد روسیه منبع ۴۱ درصد از واردات گاز اروپاست و این نسبت ممکن است با افتتاح پروژه نورداستیم ۲ و توسعه بازارهایش در آسیا افزایش یابد بنابراین خطر همیشگی اروپا محدودیت عرضه انرژی از سوی روسیه است مشکل آخر طراحی ناقص بازارهای انرژی است مقررات زدایی از دهه ۱۹۹۰ میلادی در بسیاری از کشورها باعث شده تا آنها از صنایع انرژی دولتی فرسوده به سیستم های باز حرکت کنند سیستم هایی که در آنها قیمت برق و گاز توسط بازار تعیین شده و عرضه هم از سوی فروشندگانی انجام می شود که در صورت افزایش قیمت می توانند عرضه را افزایش دهند اما حالا این کشورها هم باید با واقعیت جدید کاهش تولید **سوخت** فسیلی ، عرضه کنندگان خودکامه و افزایش سهم برق بادی و خورشیدی کنار بیایند دقیقاً همانند برادران لمن که روی استقراض یک شبه تکیه کرده بودند ، برخی شرکت های انرژی هم به خریداران خود یعنی خانوارها و مشاغل این تضمین را می دهند که انرژی مورد نیاز خود را از بازار لحظه ای خریداری می کنند کاهش سرعت تغییرخطر اصلی این است که این شوک ، سرعت تغییر را آهسته کند این هفته ، لی کی کیانگ ، نخست وزی چین اعلام کرد که انتقال انرژی باید «سالم و با سرعت مناسب» باشد موضوعی که سیگنالی برای استفاده طولانی تر از ذغال سنگ بود اگر چه در حال حاضر نظر جامعه در کشورهای غربی به خصوص آمریکا حمایت از انرژی های پاک است ، اما با افزایش قیمت ها ممکن است نظر آنها هم عوض شود دولت ها باید با بازطراحی بازارهای انرژی به این موضوع واکنش نشان دهند استفاده از ضربه گیرهای بزرگتر به منظور جذب کمبودها و مقابله با نوسانات **انرژی های تجدیدپذیر** امری ضروری است تامین کنندگان انرژی همانند بانک ها که سرمایه پس انداز می کنند ، باید ذخایر بیشتری داشته باشند دولت ها می توانند از شرکت ها برای قراردادهای پشتیبان عرضه انرژی دعوت به عمل بیاورند ذخایر گاز باید بیشتر شده ولی در نهایت جای خود را به فناوری های باتری و هیدروژنی دهند فعالیت بیشتر نیروگاه های اتمی و حذف و ذخیره دی اکسید کربن هم برای تامین برق مطمئن و پاک حیاتی است تنوع در عرضه انرژیها چه عرضه انرژی متنوع تر باشد ، سلطه دولت های نفتی خودکامه نظیر روسیه بر بازار ضعیف تر خواهد شد این موضوع به معنای رونق گرفتن کسب و کارهای گاز مایع خواهد بود همچنین نیاز است که تجارت برق جهانی بیشتر شود ، بنابراین کشورهایی که از انرژی های بادی و خورشیدی استفاده می کنند می توانند برق تولیدی را صادر کنند امروز تنها چهار درصد از برق تولیدی در کشورهای ثروتمند ، صادر می شود و این در حالی است که صادرات گاز و نفت جهانی به ترتیب ۲۴ و ۴۶ درصد است ایجاد شبکه های توزیع برخی زیردریایی بخشی از پاسخ خواهد بود و تبدیل انرژی پاک به هیدروژن و انتقال آن به کشتی ها هم می تواند به بهتر شدن وضعیت کمک کند برای اینکه این موارد انجام شود نیاز است که هزینه های سرمایه ای روی انرژی بیش از دو برابر شده و به ۴ تا ۵ هزار میلیارد دلار در سال برسد با این حال از دیدگاه سرمایه گذاران ، سیاست گنج کننده است بسیاری از کشورهای مدعی کربن صفر ،

هیچ برنامه ای برای رسیدن به این هدف ندارند یارانه برای **انرژی های تجدیدپذیر** و موانع حقوقی و نظارتی موجب می شود سرمایه گذاری در پروژه های فسیلی بسیار خطرناک شود نکته اصلی قیمت جهانی کربن است که بی وقفه موجب کاهش انتشار **گازهای گلخانه ای** می شود و به شرکت ها کمک می کند تا در مورد درآمدزایی پروژه ها قضاوت کنند همچنین موجب می شود که درآمد مالیاتی برای حمایت از بازندگان انتقال انرژی افزایش پیدا کند با این حال الگوهای قیمت گذاری تنها یک پنجم از کل انتشار کربن را پوشش می دهد پیام این شوک این است که رهبران کوپ۲۶ باید پا را فراتر از تعهدات خود گذاشته و فکری برای نحوه این انتقال بکنند در غیر اینصورت باید زیر لامپ هایی نشست برگزار کنند که انرژی آن از دغال سنگ تامین می شود مطالعه بیشتر : کمبود عرضه مشکل جدید اقتصاد جهانی / آیا جهانی شدن به مشکل می خورد؟

فارس نیوز

۱۴۰۰/۰۷/۲۴

۱۰:۵۷

آینده انرژی ایران ۵۰ درصدی گری وزارت نیرو چگونه مانع توسعه انرژی تجدیدپذیر شد

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، تصور کنید، در دهکده ای زندگی می کنید که در تولید یک محصول کشاورزی مثل گندم قدرتمند است و اکثریت مردم میزان بسیار بیشتری از نیاز خود نسبت به کاشت و برداشت این محصول اقدام می کنند.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، تصور کنید، در دهکده ای زندگی می کنید که در تولید یک محصول کشاورزی مثل گندم قدرتمند است و اکثریت مردم میزان بسیار بیشتری از نیاز خود نسبت به کاشت و برداشت این محصول اقدام می کنند از طرفی تمامی روستاهای اطراف دهکده شما نیاز بسیار زیادی نسبت به گندم دارند و در حال حاضر توانایی کشاورزی را از دست داده اند

در چنین شرایطی طبیعی است که بازار نسبت بزرگی شکل بگیرد و مردمان دهکده شما گندم مازاد مصرف خود را به سایر روستاهای مجاور بفروشند و از این طریق به کسب درآمد بپردازند، اما این تمام ماجرا نیست و تبادلات به همین سادگی ها انجام نمی شود، دهکده شما خانی دارد که اجازه تبادل گندم را به شما نداده و معتقد است، همه مردم روستا باید گندم را با نرخی مشخص به او بفروشند و خان روستا تنها طرف حساب روستاهای مجاور باشد. طبیعتا اقتصاد روستا در شرایطی که خان وارد جریان تبادلات می شود، با زمانی که اثری از خان نیست، متفاوت تلقی می شود به گزارش فارس، داستان فوق اگر چه از پیچیدگی خاصی تبعیت نمی کند، اما به طور مداوم در صنایع کشور ما تکرار می شود یکی از نمونه های تکرار این اتفاق در صنایع تجدیدپذیر متداول است و بر همین اساس یکی از دلایل اساسی توسعه نیافتن انرژی تجدیدپذیر در کشور همین مسئله به حساب می آید در همین راستا، پنجمین گزارش از پرونده «آینده انرژی ایران» به بررسی یکی دیگر از عامل رشد کند توسعه انرژی تجدیدپذیر در کشور می پردازد *بی تفاوتی صنعت برق نسبت به بازار ۲ میلیارد دلاری عراق کشور ما از منظر موقعیت جغرافیای انرژی در یکی از مناطق بکر دنیا قرار گرفته است

این موقعیت در بخش برق زمانی اهمیت ۲ چندان پیدا می کند که زیرساخت های حوزه برق در کشور ما در مقایسه با کشورهای همسایه با اختلاف قابل توجهی برتر است و اساسا در شرایطی که نزدیک به ۱۰۰ درصد شهرها و روستاهای کشور از زیرساخت برق استفاده می کنند، در بسیاری از کشورهای همسایه استفاده از برق پایدار در حد آرزو است. برای مثال در کشور عراق چیزی حدود ۱۲ هزار مگاوات الی ۱۷ هزار مگاوات اختلاف میان مجموع تامین برق به اضافه واردات با پیک مصرف برق وجود دارد این یعنی یکی از کشورهای همسایه ما در حداقلی ترین حالت بین ۱۲ تا ۱۷ هزار مگاوات کمبود برق مواجه است

در شرایطی حداقلی ترین زمان نیاز به برق را در کشور عراق در نظر بگیریم و از طرفی دست پایین ترین تعرفه صادرات برق نیز در نظر گرفته شود، یک بازار حداقل ۲ میلیارد دلاری برای صادرات برق را در کنار کشور به عنوان یکی از همسایگان وجود، شرایط بیان شده در سایر همسایه های کشور از جمله افغانستان نیز برقرار است و صادرات برق به این کشورها می تواند زمینه شکوفایی اقتصاد کشور را به وجود بیاورد. *چرا صنایع تجدیدپذیر با هدف صادرات برق توسعه نمی یابد؟ با توجه به شرایط عنوان شده، یکی از گزینه های همواره جذاب به منظور توسعه بازار برق ایران، نصب نیروگاه های تجدیدپذیر و اتمی در کشور و صادرات برق به مقاصد صادراتی است این گزینه از آن جهت جذاب است که بدانیم، صادرات برق برای یک واحد نیروگاهی تجدیدپذیر در

ادامه خبر صفحه قبل

[۲]

فارس نیوز

۱۴۰۰/۰۷/۲۴

۱۰:۵۷

کشور می تواند زمینه گردش مالی مضاعف را مهیا کرده و از سوی دیگر سود این واحدها را نسبت به حالت فروش برق در کشور حداقل ۲۴ برابر کند با وجود این گزینه جذاب تاکنون صنایع تجدیدپذیر کشور به طور گسترده سراغ این مسئله نرفته اند و همین مسئله زمینه کندی قابل توجه توسعه صنایع انرژی تجدیدپذیر را به وجود آورده است *تصدی گری آشکار دولت و پیامدهای نامطلوب برای آینده انرژی کشور به گزارش فارس حرکت نکردن توسعه صنایع تجدیدپذیر به مقصد صادرات برق بی علت نیز و واکاوی دلایل این مسئله از موضوع قابل تاملی پرده برداری می کند بر این اساس ، زمانیکه یک سرمایه گذار به قصد صادرات برق زمینه ساخت یک نیروگاه تجدیدپذیر را تدارک می بیند ، وزارت نیرو به بهانه اینکه ساختار فروش برق را به هم نریزد ، شرکت توانیر را به عنوان متولی صادرات به سرمایه گذار معرفی می کند البته دولت برای این ورود خود به معرکه صادرات برق دلایلی هم دارد برای مثال ، محمد ساتکین ، معاون سابق وزیر نیرو در توجیه ورود دولت به مسئله صادرات برق تجدیدپذیر گفته بود : « اگر برق بادی یا خورشیدی باشد و باد بیايد ، برق تولید می شود و اگر نیاید ، نمی شود آفتاب هم به همین صورت است ولی در صادرات گاهی باشد گاهی نباشد ، نداریم و باید به کشور خارجی تضمین بدهید که سر ساعت با کیفیت عالی و کامل برق را تامین می کنیم حال اگر شرکتی بخواهد به طور مستقل قرارداد خارجی منعقد کند ، دچار مشکل می شود » *مداخله وزارت نیرو ، انگیزه سرمایه گذاران تجدیدپذیر را به مسلخ می برد بهانه وزارت نیرو برای ورود به بازار برق صادرات و تصدی گری در این حوزه منجر به آن شده که یک سرمایه گذار مجبور شود ، ابتدا جزئیات تمایل خود را به سازمان **انرژی های تجدیدپذیر** وزارت نیرو بدهد پس از آن سازمان **انرژی های تجدیدپذیر** وزارت نیرو این درخواست را به شرکت توانیر ارجاع داده و پس از تایید زمینه انعقاد قرارداد بین سرمایه گذار و توانیر مهیا خواهد شد علاوه بر روند اداری زمان بر یاد شده ، دولت برق را به قیمت بسیار کمتر از تعرفه صادراتی از نیروگاه خصوصی تجدیدپذیر خریداری می کند به عبارت دیگر ، دولت از طریق شرکت توانیر به مسئله ورود کرده و علاوه بر ایجاد سد بین سرمایه گذار و بازار حتی میزان تعرفه صادراتی را نیز پرداخت نمی کند بر این اساس در شرایطی که میانگین قیمت خرید هر کیلووات برق تجدیدپذیر در کشور ۸۰۰ تومان است اما تعرفه صادرات برق بین ۵ سنت تا ۱۰ سنت بسته به نوع قرارداد محاسبه می شود در شرایطی که هر دلار معادل ۲۵ هزار تومان ارزش داشته باشد ، تعرفه صادراتی هر کیلووات برق بین ۱۲۰۰ تا ۲۵۰۰ تومان برآورد می شود در همین رابطه علیرضا غفوری فرد ، عضو فدراسیون صنایع انرژی کشور ، ضمن اشاره به اینکه دولت در حوزه انرژی تجدیدپذیر به رقیب بخش خصوصی بدل شده است ، گفت : « ما باید برق را تولید کنیم با قیمت بسیار ارزان به دولت بفروشیم ، ولی اجازه نداریم به مشتری که ۱۲۰۰ تومن پول برق می دهد ، برق بفروشیم

« *توسعه شرکت های بیمه برق راهکار تضمین تداوم صادرات بهانه وزارت نیرو برای تصدی گری در حوزه صادرات برق تجدیدپذیر در شرایطی اتفاق می افتد که راهکارهای بسیاری از جمله سازوکار بیمه یا سازوکار تضمین تولید برق می تواند توسط دولت به کار گرفته شده و بدون حضور مستقیم وزارت نیرو ، شاهد توسعه تعاملات بخش خصوصی و مشتریان خارجی برق باشیم . در همین رابطه ، محمد پورحمید ، کارشناس انرژی ضمن اشاره به سازوکار بیمه به عنوان تضمینی برای ارائه برق پایدار گفت : « امروزه ظرفیت های قراردادی به حدی است که می تواند شاهد رشد شرکت های بخش خصوصی تضمین کننده استفاده کرد و خلاء ارائه برق متداوم بدون حضور دولت حل شود » نوع مواجهه وزارت نیرو به عنوان یک نهاد تصدی گر به حوزه تجدیدپذیر سبب شده تا علاوه بر از دست رفتن موقعیت های صادراتی بیشمار و تبدیل شدن ایران به هاب انرژی منطقه ، توسعه نهادهای تجدیدپذیر کشور نیز با کندی مواجه شده و کمتر از ۱ درصد سبد تولید برق کشور به انرژی های نو اختصاص یابد انتهای

پیام/ب

اعتماد

۱۴۰۰/۰۷/۲۴

بدون تصویر

اکنونمیست درباره تغییر شکل بازار انرژی تا سه دهه آینده تحلیل کرد/اولین شوک بزرگ به عصر انرژی های پاک

گروه اقتصادی| هفته نامه «اکنونمیست» در گزارش اصلی خود به چالش های جدی در راه انتقال از انرژی فسیلی به انرژی های پاک اشاره کرده و معتقد است که «صفر کردن» مصرف **سوخت** فسیلی در ۳۰ سال آینده بزرگ ترین شوک بزرگ در عرصه انرژی سبز است.

گروه اقتصادی| هفته نامه «اکنونمیست» در گزارش اصلی خود به چالش های جدی در راه انتقال از انرژی فسیلی به انرژی های پاک اشاره کرده و معتقد است که «صفر کردن» مصرف **سوخت** فسیلی در ۳۰ سال آینده بزرگ ترین شوک بزرگ در عرصه انرژی سبز است این هفته نامه می نویسد : ماه آینده رهبران جهان در بیست و ششمین کنفرانس تغییرات آب و هوایی سازمان ملل متحد حضور می یابند تا مسیری برای به صفر رساندن انتشار جهانی کربن تا سال ۲۰۵۰ میلادی را ترسیم کنند در حالی که این کشورها قرار است خود را برای یک تعهد ۳۰ ساله آماده و آن را آغاز کنند ، نخستین تهدیدها علیه استفاده از انرژی سبز نمایان می شود به نوشته این نشریه ، از ماه مه ، قیمت سبدهای نفتی ، زغال سنگ و گاز ۹۵ درصد رشد کرده است بریتانیا ، میزبان این کنفرانس ، نیروگاه هایی که با زغال سنگ فعالیت می کند را دوباره به چرخه بازگردانده و قیمت **بنزین** در آمریکا به ۳ دلار در هر گالن رسیده است ضمن اینکه چین و هند نیز با بحران خاموشی مواجهند و «ولادیمیر پوتین» رئیس جمهور روسیه نیز به تازگی به اروپا یادآوری کرده که تامین **سوخت** این قاره به رضایت روس ها وابسته است «اکنونمیست» در ادامه به شرایط زندگی کنونی در عصر مدرن و نقش انرژی های فسیلی در آن پرداخته و می افزاید : بدون استفاده از انرژی فسیلی ، خانه ها یخ می زنند و مشاغل متوقف می شوند وحشت از کمبود انرژی ، مشکلات عمیق تری را همزمان با تغییر جهان به سمت سیستم انرژی پاک ایجاد می کند از جمله سرمایه گذاری اندک در انرژی های تجدید پذیر و برخی از **سوخت** های فسیلی در حال گذار که موجب بالا رفتن خطرات ژئوپلیتیکی و پایین آمدن ایمنی در بازارهای برق می شود از دیدگاه این هفته نامه ، بدون اصلاحات سریع ، بحران های انرژی فزاینده تری در پیش است و شاید یک شورش مردمی علیه سیاست های محدودکننده اقلیمی رخ دهد «اکنونمیست» می افزاید : حتی فکر کردن به کمبود انرژی در سال گذشته میلادی مضحک به نظر می رسید چرا که تقاضای جهانی به دلیل پاندمی کرونا ۵ درصد کاهش یافت که این میزان کاهش از زمان جنگ جهانی دوم بی سابقه بود اما همزمان با رشد اقتصاد جهان ، تقاضا به طور خطرناکی رشد کرده است ذخایر نفت تنها ۹۴ درصد از سطح معمول خود ، ذخایر گاز اروپا ۸۶ درصد و ذخایر زغال سنگ هندی ها و چینی ها زیر ۵۰ درصد است «اکنونمیست» در ادامه به بازارهای با رقابت شدید اشاره کرده و می نویسد : این بازارها در برابر شوک ها و ماهیت متناوب برخی از **انرژی های تجدیدپذیر** آسیب پذیری بالایی دارند فهرست طولیلی از اختلالات در تولید انرژی های پاک مانند تعمیر و نگهداری ، حوادث غیرمترقبه ، باد بسیار کم در اروپا ، خشکسالی هایی که تولید برق از نیروگاه های برق آبی را در آمریکای لاتین کاهش داده و سیل هایی که در آسیا مانع از تحویل به موقع زغال سنگ می شود وجود دارد روسیه و اوپک ممکن است که رکود شدید انرژی را با تولید شدید نفت و گاز برطرف کنند ، اما تورم هزینه را بیشتر می کند و ممک

ادامه خبر صفحه قبل

[۲]

اعتماد

۱۴۰۰/۰۷/۲۴

بدون تصویر

ن است فشارهای بیشتری نیز در راه باشد «اکنونمیست» به سه چالش بزرگ برای انرژی های پاک اشاره می کند نخست سرمایه گذاری در **انرژی های تجدیدپذیر** که از نظر این هفته نامه نصف سطح مورد نیاز برای برآورده کردن اهدافی است که باید در سال ۲۰۵۰ محقق شود یعنی سطح صفر در استفاده از انرژی فسیلی سرمایه گذاری در این بخش باید افزایش یابد و عرضه و تقاضای **سوخت** های فسیلی باید بدون ایجاد ناهماهنگی از بین برود **سوخت** های فسیلی ۸۵ درصد از نیازهای انرژی در دنیا را برآورده می سازد و باید به صفر برسد چالش دوم از دیدگاه این هفته نامه ، ژئوپلیتیک است زیرا کشورهای دموکراتیک ثروتمند ، تولید **سوخت** فسیلی را کنار گذاشته و با کمترین ملاحظه ای به سمت **سوخت** های با هزینه های کمتر حرکت می کنند اما سهم تولید نفت اوپک به همراه روسیه ممکن است از ۴۶ درصد امروز به ۵۰ درصد یا بیشتر تا سال ۲۰۳۰ برسد روسیه تامین کننده ۴۱ درصد گاز اروپاست و با راه اندازی خط لوله «نورداستریم ۲» و توسعه بازارها ، اهرم قیمتی به دست این کشور می افتد چالش سوم از دیدگاه این نشریه ، طراحی معیوب بازارهای انرژی است مقررات زدایی از دهه ۹۰ موجب شده که بسیاری از کشورها از صنایع فرسوده دولتی به سیستم هایی تغییر شکل دهند که در آنها قیمت برق و گاز در بازار تعیین می شود یعنی با استفاده از مکانیزم عرضه و تقاضا قیمت نهایی تعیین می شود اما همزمان با این واقعیت جدید که تولید **سوخت** های فسیلی باید کاهش پیدا کند ، تولیدکنندگان انحصاری به دنبال افزایش سهم از **انرژی خورشیدی** و بادی خواهند رفت همین هفته ، «لی کی چیانگ» نخست وزیر چین عنوان کرد که «انتقال انرژی از **سوخت** های فسیلی به **سوخت** های پاک باید سالم و با سرعت مناسب انجام شود » این حرف ها به عنوان سیگنالی تفسیر می شود که این کشور قرار است به استفاده طولانی مدت از زغال سنگ ادامه دهد افکار عمومی در غرب از جمله امریکا از **سوخت** های پاک حمایت می کنند اما با افزایش قیمت ها می توانند تغییر کنند «اکنونمیست» در نتیجه گیری این گزارش خود می نویسد : دولت ها باید با طراحی مجدد بازارهای انرژی به این مشکلات واکنش نشان دهند تنوع در عرضه **سوخت** های پاک می تواند تسلط دولت های خودکامه ای مانند روسیه بر بازار انرژی را تضعیف کند بدین معنا که دولت ها باید تجارت «ال ان جی» را تقویت کنند تجارت جهانی برق باید گسترش پیدا کند تا کشورهایی که از منابع باد و آفتاب برخوردارند وارد این کارزار شده و دست به صادرات انرژی تجدیدپذیر بزنند امروزه فقط ۴ درصد از برق کشورهای ثروتمند صادر می شود در حالی که سهم گاز ۲۴ درصد و نفت ۴۶ درصد است ایجاد شبکه های حمل و نقل دریایی بخشی از این واکنش دولت ها خواهد بود و تبدیل انرژی پاک به هیدروژن و حمل و نقل آن با کشتی می تواند مشکلات را کاهش دهد از نظر «اکنونمیست» تمام این راهکارها مستلزم سرمایه گذاری در انرژی های پاک تا سطح دو برابر و ۴ تا ۵ هزار میلیارد دلار در سال است با این حال بسیاری از کشورها برنامه مشخصی در این باره ندارند و هنوز مطمئن نیستند که مردم چه واکنشی در قبال افزایش مالیات ها و تامین این بودجه نشان خواهند داد رهبران جهان در کنفرانس پیش روی تغییرات اقلیمی باید از تعهدات فراتر رفته و مشخص کنند که چگونه قرار است حرکت از انرژی فسیلی به سمت انرژی پاک انجام شود

داستان یک فرصت ملی

تهران ایرنا روزنامه ایران در گزارشی نوشت : در هفته های اخیر قیمت گاز در دنیا افزایش فوق العاده ای داشته است بیشترین افزایش قیمت مربوط به اروپا و منطقه آسیای شرق دور شامل ژاپن و چین بوده است

روزنامه ایران شنبه ۲۴ مهر در گفت و گو با کارشناسان از وضعیت بازار جهانی گاز و فرصت های ایران گزارش می دهد : داده های بازارها نشان می دهد که قیمت ها فقط از ماه ژانویه ۲۰۲۱ (دی بهمن ۱۳۹۹) حدود ۲۵۰ درصد افزایش داشته و ۷۰ درصد از این افزایش قیمت تنها مربوط به ماه آگوست (مرداد شهریور ۱۴۰۰) تاکنون بوده است . دبیر کل سابق مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF) درباره علت این افزایش قیمت می گوید : «علت اصلی این افزایش قیمت ، کاهش عرضه ، اختلال در خطوط لوله از یک طرف و افزایش تقاضا به علت پیش بینی سرما در زمستان امسال اروپا و ژاپن است در این خصوص روسیه عرضه گاز را از منبع موسوم به یامال yamal که یکی از مهم ترین خطوط لوله روسیه به اروپا را تغذیه می کند به ۷۷ درصد کاهش داده است گازپروم شرکت گاز روسیه علت این کاهش را مسائل فنی ذکر کرده است با اینکه خط لوله نورد استریم ۲ افتتاح شده و گاز در آن تزریق شده است ولی همچنان کفاف کمبودها را نمی دهد » محمدحسین عادلای در گفت و گو با «ایران» ادامه می دهد : «به علت افزایش تقاضا و نگرانی از ناترازی گاز در زمستان ، قیمت گاز در اروپا برای تحویل در ماه نوامبر تا ۵۰ دلار برای هر بی تی یو گاز افزایش یافته است این بالاترین رقم قیمت گاز در طول تاریخ محسوب می شود این افزایش در ژاپن هم از حدود ۴۲ دلار برای هر بی تی یو بالاتر رفته است » عوامل کوتاه مدت و بلند مدت افزایش قیمت گاز عوامل کوتاه مدت و مقطعی افزایش قیمت را بالا رفتن تقاضا برای انرژی و نیروگاه های گازی و نیز سرمای زمستان برمی شمارد و درباره عوامل بلندمدت نیز می گوید : «یکی از دلایل بلندمدت آن را می توان کمبود سرمایه گذاری در سال های اخیر به شمار آورد واقعیت آن است که برای کاهش آلاینده ها و رعایت مسائل زیست محیطی در چند سال گذشته توجه به انرژی های تجدیدپذیر بیشتر بوده است و سرمایه گذاری ها به سمت آن نوع انرژی ها سوق پیدا کرده است لذا از سرمایه گذاری لازم برای گاز غفلت شده است به همین دلیل اکنون که دنیا در یک فشار تقاضا قرار می گیرد و منابع عرضه محدود است ، به سادگی و به فوریت قیمت ها بشدت بالا می رود قیمت هنری هاب در امریکا که تا مرز ۵۱ دلار پایین آمده بود ، اکنون از ۶ دلار عبور کرده است و قیمت در اروپا که سال گذشته حدود ۵ دلار بود حالا برای تحویل ال ان جی در ماه نوامبر به ۵۰ دلار رسیده است » با این مفروضات ، به نظر می رسد که گاز در سال های آتی یک سوخت کلیدی در سراسر جهان باشد اما در این بازار جذاب ، ایران به عنوان دومین دارنده ذخایر گازی جهان و سومین تولیدکننده بزرگ ، چه فرصتی را می تواند برای خود رقم بزند؟ سهم ایران از تجارت جهانی گاز ، کمتر از یک درصد بررسی داده های گازی سال ۲۰۲۰ میلادی نشان می دهد که روسیه با صادرات ۲۱۹۷ میلیارد مترمکعب گاز از مسیر خطوط لوله و ۴۴۰ میلیارد مترمکعب ال ان جی (گاز طبیعی مایع LNG) ، صدرنشین جدول صادرکننده گاز در جهان بوده است در این سال ، ایالات متحده نیز دومین صادرکننده بزرگ گاز طبیعی در سطح جهانی بود که ۱۷۶ میلیارد مترمکعب گاز از طریق خطوط لوله و ۴۶۱ میلیارد مترمکعب ال ان جی صادر کرده است پس از آن قطر با ۸۲۱ میلیارد مترمکعب (خط لوله) و ۴۶۱ میلیارد مترمکعب ال ان جی در جایگاه سوم قرار دارد اما ایران ، به عنوان یکی از سه تولیدکننده بزرگ گاز در جهان که ظرفیت تولید بیشتر نیز دارد ،

در سال ۲۰۲۰ تنها حدود ۵۹۰ میلیارد فوت مکعب (معادل ۱۶ میلیارد مترمکعب) صادر و ۷ میلیارد فوت مکعب (معادل ۱۹۸ میلیون مترمکعب) گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله وارد کرد که به نوعی سوآپ بوده است ایران گاز طبیعی را از طریق خط لوله به ترکیه، ارمنستان، آذربایجان و عراق صادر می کند و گاز وارداتی را از آذربایجان دریافت می کند با آنکه صادرات گاز ایران در سال های اخیر از واردات پیشی گرفته است اما هنوز نام ایران حتی جز ۱۰ کشور نخست صادرکننده گاز قرار ندارد و سهم آن از تجارت جهانی گاز کمتر از یک درصد برآورد می شود دبیر کل سابق مجمع کشورهای صادرکننده گاز در مورد علل پایین بودن سهم ایران می گوید: «در سال های گذشته به دلایل مختلف از جمله تحریم ها ایران نتوانسته است تأسیسات و ساز و کار لازم را برای توسعه میادین گاز برای صادرات فراهم کند تولید گاز در داخل برای مصارف داخلی بوده و اولویت داشته است امروز بیش از ۹۵ درصد خانوارهای کشور به شبکه گاز متصل هستند تولید گاز در کشور بسیار بالاست و از یک میلیارد مترمکعب در روز عبور کرده است؛ ولی یارانه بسیار بالا باعث مصرف مسرفانه گاز می شود و گازی برای صادرات نمی ماند» او ادامه می دهد: «در گذشته سه طرح برای ال ان جی وجود داشت که متأسفانه هیچکدام از آنها به سرانجام نرسید طرح ایران ال ان جی، پرشین ال ان جی و پارس ال ان جی جمع ظرفیت آنها به بیش از ۲۰ میلیون تن در سال می رسید قرار بود ایران ال ان جی به دو برابر ظرفیت ارتقا پیدا کند در واقع اگر این سه طرح به اجرا درمی آمد؛ ایران اکنون می توانست صادرکننده ۲۵ میلیون تن ال ان جی در دنیا باشد این مقدار صادرات با قیمت های امروز می توانست بیش از صادرات نفت در زمان عادی برای ایران عواید درآمدی داشته باشد از درآمد ال ان جی می توانستیم جهش بزرگی در تولید و رشد تولید ناخالص داخلی داشته باشیم» عادلی در خصوص سه چالش بسیار سخت صادرات نفت و گاز که تاکنون موجب عقب افتادن ایران از سایر صادرکنندگان شده است؛ چنین می گوید: «چالش اول، یارانه بسیار زیاد انرژی در کشور است که مصرف نفت و گاز ما را از حد استاندارد جهانی بسیار بالاتر برده است و دیگر مجالی برای صادرات نمی گذارد دوم تحریم اقتصادی و فشار حداکثری است که باعث شده سرمایه گذاری در توسعه میادین ما تأخیر به وجود بیاید و کلاً برخی بخش های نفت و گاز اصلاً توسعه پیدا نکند؛ مثال آن همین ال ان جی است متأسفانه ایران نتوانست در زمان خود به توسعه ال ان جی بپردازد تحریم همچنین باعث شده است که طرح خط لوله گاز ایران به کشورهای همسایه عقیم بماند نمونه آن خط لوله گاز به هند، پاکستان و نیز خط لوله گاز به اروپاست و سوم سیاست گذاری های صادرات نفت و گاز و بی تصمیمی آن بوده است بنابراین این سه عامل در محدود کردن استفاده کشور از این نعمت خدادادی در جهت توسعه، رفاه مردم و قدرتمند شدن کشور نقش بسزایی داشته است

«صادرات گاز صحنه های سیاسی را عوض می کند اما سؤال اینجاست که اگر ایران بازیگر مهم بازار گاز شود، شرایط چگونه تغییر می کند و چه نفعی نصیب ایران می شود؟ سیدمهدی حسینی، کارشناس ارشد انرژی در این باره به «ایران» می گوید: «ما بزرگترین و تشنه ترین بازار گاز جهان را در همسایگی خودمان شامل کویت، امارات، عمان، عراق، پاکستان، ترکیه و با کمی فاصله هند را داریم که هم می توانیم هزینه توسعه میادین گازی مان را از محل تجارت درازمدت با آنها تأمین کنیم و هم میلیاردها دلار درآمد بسازیم و هم با اتصال خطوط لوله به تقریباً همه همسایگان و تأمین گاز آنها در جایگاه قدرت سیاسی قرار بگیریم که روسیه امروز بدون اعمال زور نظامی با اروپا دارد.

«او ادامه می دهد: «تصور کنید که شیر گاز کشورهای ساحلی خلیج فارس دست ما بود؛ آیا در این صورت صحنه سیاسی عوض نمی شد؟» ایران امسال روی بازار نفت تمرکز کند رکوردزنی قیمت گاز در اروپا، قیمت این سوخت پاک را به معادل ۲۰۵ دلار برای هر بشکه نفت رسانده است و این مسأله روی بازار نفت نیز تأثیر گذاشته است. به طوری که اکنون قیمت نفت خام به حدود ۸۴ دلار در بشکه رسیده و احتمالاً در زمستان ۹۰ دلار در بشکه را نیز رد خواهد کرد؛ چراکه بخشی از تقاضای گاز با سوخت جایگزین یعنی نفت در حال تأمین است مرتضی بهروزی فر، عضو هیأت علمی مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی در این زمینه به «ایران» می گوید: «اگر حتی ایران توان صادرات گاز را داشته باشد، مذاکره ای شروع شود و مشکل خاصی نباشد،

ادامه خبر صفحه قبل

[۳]

ایرنا

۱۴۰۰/۰۷/۲۴

۰۵:۴۳

در بهترین حالت ۳ سال دیگر می تواند به بازار جدیدی صادرات گاز داشته باشد اما اکنون تقاضا برای نفت نیز افزایش یافته و ایران می تواند روی بازارهای غیررسمی خود تمرکز کند و صادرات نفت بیشتری برای فصول سرد سال داشته باشد اکنون مصرف انرژی بویژه گاز در جهان بالاست و این مسأله می تواند روی سطح تعاملات سیاسی با دنیا نیز اثرگذار باشد ، اما باید برای ایجاد ظرفیت صادراتی ، آغاز مذاکرات جدی تر در این بازار جذاب ، چاره اندیشی کرد »

ناکامی اروپا در کاهش وابستگی در حوزه انرژی

اتحادیه اروپا در کاهش وابستگی خود در زمینه انرژی با شکست مواجه شده و با افزایش شدید **حامل های انرژی** دست و پنجه نرم می کند .

به گزارش مشرق ، مصرف کنندگان انرژی در سراسر اروپا در حالی از بحران انرژی رنج می برند که اتحادیه اروپا به جای سرمایه گذاری در **انرژی**

های تجدیدپذیر و ارزان قیمت ، تعهد خود را نسبت به **سوخت** های فسیلی گران قیمت تمدید می کند

بیشتر بخوانید : اروپا از افزایش هزینه انرژی رنج می برد به گزارش «اینوستیگیت یوروپ» ، اعداد و ارقام حیرت انگیز است؛ از آغاز سال ۲۰۲۱ ، قیمت فروش عمده گاز در اروپا بیش از ۳۰۰ افزایش یافته است؛ از آنجایی که گاز طبیعی اغلب برای تولید برق در کنار گرما استفاده می شود ، مصرف کنندگان ضربه کامل این افزایش را احساس کرده اند . در اسپانیا قبوض برق امسال یک سوم افزایش یافته و در ایتالیا انتظار می رود که در ۳ ماه آینده بهای برق مصرفی ۴۰ درصد رشد کند «کادری سیمسون» ، کمیسیونر انرژی اتحادیه اروپا اخیرا گفته است «وضعیت امروز نشان می دهد که ما باید وابستگی خود را به **سوخت** های فسیلی خارجی در اسرع وقت متوقف کنیم » گاز طبیعی یک چهارم از ترکیب قدرت اتحادیه اروپا را تشکیل می دهد و پس از نفت در جایگاه دوم قرار دارد؛ بیشتر آن از روسیه (۴۱ درصد) و به میزان کمتر از نروژ (۱۶ درصد) می آید؛ اگرچه جایگزینی برای زغال سنگ ارائه می دهد ، اما حاوی مقادیر زیادی متان است که به گرم شدن کره زمین کمک می کند

بیشتر بخوانید : پوتین : روسیه از انرژی به عنوان سلاح استفاده نمی کند «فایننشال تایمز» نیز در گزارشی به این موضوع پرداخته و می نویسد «اگر شما در انگلیس و یا قاره اروپا زندگی می کنید ، گاز طبیعی که خانه شما را گرم می کند هزینه ای معادل ۵ برابر آن در مدت مشابه سال گذشته را دارد و دلایل این افزایش قیمت متفاوت هستند .

« این گزارش می گوید «اما تاثیر این امر مشخص است؛ رکورد قیمت های پرداختی از سوی تامین کنندگان در اروپا و کمبود در عرضه گاز در سراسر اروپا ، ترس از بحران انرژی را در سراسر اتحادیه اروپا برانگیخته است؛ خانوارهای اروپایی اکنون با قبض هایی سنگین تر مواجه هستند و در همین حال چشم انداز بهبود اقتصادی نیز در پی همه گیری کرونا از میان رفته است . »

سازمان محیط زیست همچنان مخالف مصرف «مازوت» در نیروگاه ها

در پی انتشار اخباری مبنی بر استفاده حداکثری از **سوخت** مایع و مازوت در برخی نیروگاه های کشور طی فصل زمستان ، رییس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت **محیط زیست** گفت : این سازمان به دلیل میزان سولفور بالای موجود در **سوخت** نفت کوره تولیدی پالایشگاه های کشور که منتج به تشدید آلودگی هوای کلانشهرها به ویژه در فصول سرد می شود ، مخالفت خود را با مصرف **سوخت** نفت کوره در نیروگاه های برق حرارتی کشور اعلام کرده و کماکان بر همین موضع استوار است .

به گزارش ایسنا ، طی روزهای گذشته و در پی برگزاری سومین نشست هماهنگی و برنامه ریزی تأمین **سوخت** زمستانی که با حضور معاون وزیر نفت ، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران و مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران و معاونت راهبردی برق حرارتی برگزار شد ، اخباری مبنی بر مطرح شدن استفاده حداکثری از نفت کوره یا همان مازوت در نیروگاه ها منتشر شد که نگرانی های زیادی برای شهروندان شهرها به ویژه کلانشهرهایی از جمله تهران نسبت به استفاده از مازوت در نیروگاه ها در فصل زمستان و همزمان با وارونگی دما ایجاد کرد . سید محمدمهدی میرزایی قمی در گفت و گو با ایسنا ضمن اشاره به گزارش برخی رسانه ها از اظهارات اخیر وزیر نفت مبنی بر اینکه سال گذشته در برخی روزهای زمستان حدود ۱۶۰ میلیون متر مکعب کسری گاز داشتیم و امسال پیش بینی می کنیم که با روند رشد مصرف در کشور که بین ۸ تا ۱۰ درصد است ، در فصل سرد تا ۲۰۰ میلیون متر مکعب در روز کسری گاز داشته باشیم ، گفت : این اظهارات در حالی بیان می شود که به گفته علی اکبر محرابیان وزیر نیرو ایران با ۱۴ هزار مگاوات تراز منفی در برق رو به رو است و امکان تولید ۲۲ درصد از نیاز برق خودمان را نداریم و دلیل آن کاهش سرمایه گذاری در بخش نیروگاهی در سال های گذشته است .

وی ادامه داد : به همین دلیل سومین نشست «هماهنگی و برنامه ریزی تأمین **سوخت** زمستانی» در روز ۱۷ مهرماه با حضور مسئولان وزارت نفت و نیرو برگزار شد که بر اساس گزارش برخی رسانه ها ، ارسال حداکثری **سوخت** مایع به نیروگاه با اولویت منطقه شمال شرق ، استفاده حداکثری از نفت کوره در نیروگاه ها و مدیریت تأمین گاز برای مهمترین مراکز تولید برق در کشور ، از اصلی ترین موضوعات مورد بحث در این نشست بوده است .

میرزایی قمی خاطرنشان کرد : سال گذشته نیز در پی تشدید **آلودگی هوا** ، انتقادهایی از استفاده از **سوخت** نفت کوره (مازوت) در نیروگاه ها مطرح شد که **بیژن زنگنه** وزیر وقت نفت گفته بود مایل به استفاده از این **سوخت** نیست اما چاره دیگری نمانده است .

این اظهارات در حالی مطرح شد که سازمان حفاظت **محیط زیست** ایران ، به دلیل میزان سولفور بالای موجود در **سوخت** نفت کوره تولیدی پالایشگاه های کشور که منتج به انتشار آلاینده دی اکسید گوگرد و به علاوه آلاینده ثانویه ذرات معلق و تشدید **آلودگی هوا** ی کلانشهرها به ویژه در فصول سرد می شود ، مخالفت خود را با مصرف **سوخت** نفت کوره در نیروگاه های برق حرارتی کشور اعلام کرده بود و کماکان بر همین موضع استوار است .

رییس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت **محیط زیست** با اشاره به اقداماتی که سازمان حفاظت **محیط زیست** در جهت عدم مصرف مازوت در نیروگاه ها انجام داده است ، گفت : اعلام و مکاتبه با دستگاه های نظارتی از جمله دادستانی ها و سازمان بازرسی در خصوص برخورد قانونی از جمله اقدامات این سازمان برای عدم مصرف **سوخت** مازوت در نیروگاه ها بوده است همچنین سازمان حفاظت **محیط زیست** بنا بر وظیفه نظارتی خود ، علاوه بر پایش پیوسته **سوخت** تولیدی پالایشگاه های کشور به ویژه هنگام بروز پدیده **آلودگی هوا** ،

در صورت عدم رعایت حدود مجاز آلاینده های خروجی صنایع و نیروگاه ها ، این واحدها را در لیست صنایع آلاینده قرار می دهد . این صنایع نیز براساس ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده باید یک درصد از فروش خود را بابت عوارض آلودگی پرداخت کنند

وی ادامه داد : از سوی دیگر دستگاه های اجرایی ذی ربط نیز علی رغم وظایف قانونی خود مطابق مفاد قانون هوای پاک مصوب سال ۱۳۹۶ تاکنون اقدام موثری در خصوص تولید **سوخت** استاندارد و یا سولفورزدایی از **سوخت** نفت کوره تولیدی در پالایشگاه ها که در ماده ۱۸ قانون هوای پاک به آن اشاره شده همچنین نصب تجهیزات کاهش دهنده آلاینده هوا در خروجی نیروگاه های کشور که در ماده ۲۳ آیین نامه فنی ماده ۲ قانون هوای پاک تعریف شده ، انجام نداده و تکالیف قانونی خود را به یکدیگر محول کرده اند .

به گفته میرزایی قمی در آخرین دستورالعمل سازمان جهانی بهداشت که در سال ۲۰۲۱ منتشر شده است ، به هزینه اقتصادی **آلودگی هوا** اشاره شده و جلوگیری از **آلودگی هوا** را جزئی از حقوق اساسی شهروندی بر شمرده است همچنین در این گزارش ضمن اشاره به تاثیر **آلودگی هوا** بر سلامت افراد و بر شمردن خطرات و تهدید آن برای کودکان و سالمندان ذکر شده است که سالانه تعداد افرادی که بر اثر **آلودگی هوا** جان خود را از دست می دهند از میزان مرگ و میر ناشی از تصادفات رانندگی ، استعمال دخانیات و ابتلا به بیماری ایدز بالاتر است و بر این اساس حدود مجاز آلاینده های هوا برای شش آلاینده شاخص از جمله «ذرات معلق» ، «دی اکسید نیتروژن» و «دی اکسید گوگرد» به طور قابل ملاحظه ای سخت گیرانه تر و برای این آلاینده ها کاهش حدود مجاز سالیانه تا ۵۰ و ۷۵ درصد در نظر گرفته شده است .

رئیس مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت **محیط زیست** ضمن بیان اینکه سازمان جهانی بهداشت و جامعه جهانی در جهت صیانت از حقوق و سلامت شهروندان و کاهش حداکثری **آلودگی هوا** اقدام به اعمال حدود سختگیرانه در شاخص های کنترلی کرده اند ، اظهارکرد : اما متأسفانه دستگاه های اجرایی ذی ربط هنوز به دنبال استفاده از مازوت و **سوخت** های آلاینده در کشور هستند . میرزایی قمی همچنین خاطرنشان کرد : بنابر گزارش کمی سازی اثرات اقتصادی و بهداشتی منتسب به **آلودگی هوا** در خصوص ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون در ایران که توسط وزارت بهداشت در سال ۱۳۹۹ منتشر شد ، علاوه بر پیامدهای کوتاه مدت و بروز بیماری های تنفسی و انواع بیماری های سرطانی ناشی از **آلودگی هوا** در کلانشهرها ، تعداد مرگ و میر منتسب به ذرات معلق کمتر از ۲.۵ میکرون در ایران ۲۱ هزار و ۶۸۰ نفر در سال بوده است همچنین هزینه

اقتصادی **آلودگی هوا** در هشت کلانشهر در سال ۱۳۹۸ بابت مواجهه با ذرات معلق با قطر کمتر از ۲.۵ میکرون در حدود ۱۰۶ هزار میلیارد تومان برآورد شده است که این آمار بیانگر تاثیرات منفی ناشی از **آلودگی هوا** است بنابراین ضرورت دارد تا اقدامات جدی جهت کنترل منابع آلاینده و کاهش **آلودگی هوا** به صورت هماهنگ بین کلیه دستگاه های اجرایی مربوطه و با عزم ملی و در سطح کلان کشور صورت پذیرد . انتهای پیام

بدون تصویر

بدون آنکه ناسازگاری های خطرناکی ایجاد شود **سوخت** های فسیلی ۸۳ درصد از تقاضای اولیه انرژی را برآورده می کنند و لازم است که این سهم به صفر برسد همزمان ، این ترکیب باید از زغال سنگ و نفت به گاز تغییر یابد چون گاز کمتر از نصف آلاینده های زغال سنگ را تولید می کند تهدیدات قانونی ، فشار سرمایه گذاران و ترس از ضوابط و مقررات اما موجب شده است که سرمایه گذاری بر **سوخت** های فسیلی از سال ۲۰۱۵ تاکنون ۴۰ درصد کاهش یابد در این رابطه ، گاز همان نقطه ای است که فشار ایجاد می کند در دهه های ۲۰۲۰ و ۲۰۳۰ بسیاری از کشورها به ویژه در آسیا به گاز به عنوان یک **سوخت** گذار نیاز دارند تا زغال سنگ را کنار بگذارند و به طور موقت از آن استفاده کنند و سپس استفاده از انرژی های تجدید پذیر را افزایش دهند و با استفاده از خطوط لوله ، گاز مایع بیشتری وارد کنند در این زمینه اما پروژه های بسیار کمی در جریان است بر اساس داده های شرکت تحقیقاتی برنستین ، کمبود فعلی ظرفیت گاز مایع (ال ان جی) که هم اکنون در سطح ۲ درصد است ، تا سال ۲۰۳۰ به ۱۴ درصد خواهد رسید مشکل دوم مربوط به ژئوپلیتیک است کشورهای ثروتمند تولید **سوخت** های فسیلی را متوقف می کنند و عرضه به سمت حکومت های خودکامه ای سوق داده می شود که در این زمینه وسواس های کمتری دارند و هزینه های آنها پایین تر است از جمله آنها کشوری است که حکومتش را پوتین اداره می کند سهم تولید نفت اوپک و روسیه تا سال ۲۰۳۰ از سطح فعلی ۴۶ درصد به ۵۰ درصد یا بیشتر افزایش خواهد یافت روسیه مبدا ۴۱ درصد از واردات گاز اروپاست و با افتتاح خط لوله نورد استریم ۲ و توسعه بازارها در آسیا اهرم قدرت او در این زمینه رشد خواهد کرد خطری که همیشه وجود دارد این است که روسیه عرضه را متوقف کند مشکل آخر در طراحی بازارهای انرژی ریشه دارد قانون زدایی از دهه ۱۹۹۰ تاکنون باعث شده است که بسیاری از کشورها از صنایع دولتی خود در حوزه انرژی به سمت سیستم های باز حرکت کنند که در آنها قیمت های برق و گاز توسط بازار تعیین می شود این کشورها اما در برابر با واقعیت جدید کاهش تولید **سوخت** های فسیلی ، عرضه کنندگان خودکامه و افزایش سهم انرژی های خورشیدی و بادی با چالش مواجهند درست مانند موسسه لهمان برادرز که بر استقراض یک شبه تکیه کرده بود ، برخی از شرکت های انرژی ، عرضه انرژی برای خانوارها و کسب و کارها را با تکیه بر یک بازار غیرقابل اطمینان تضمین کرده اند خطر این است که این شوک از سرعت تغییر بکاهد باور عمومی در غرب از جمله آمریکا بر پایه حمایت از انرژی پاک است اما اگر افزایش قیمت ها آزاردهنده شود ، این باور ممکن است تغییر کند پیام این شوک این است که رهبران حاضر در اجلاس تغییرات آب و هوایی باید به وراى درخواست ها گام نهند و روی یک نسخه نهایی از چگونگی گذار موفق کار کنند این مطلب برایم مفید است بلی ۰ نفر این پست را پسندیده اند کلمات کلیدی : انرژی **بنزین** چین سازمان ملل متحد شادی

بدون تصویر

توجه چین به زغال سنگ قزاقستان در بحران انرژی

توجه چین به زغال سنگ قزاقستان در بحران انرژی ترجمه : ابراهیم رضایی راد

توجه چین به زغال سنگ قزاقستان در بحران انرژی ترجمه : ابراهیم رضایی راد

پژوهشگر اندیشکده حکمرانی انرژی و منابع ایران کشور چین بزرگ ترین مصرف کننده زغال سنگ محسوب می شود و قزاقستان منابع عظیمی از زغال سنگ دارد که توان همکاری را با توجه به داشتن مرز مشترک زمینی بیش از پیش تقویت می کند ، اما برخی دلایل مانند گران بودن جابه جایی زغال سنگ از طریق راه آهن موجب شده بود چین در سال های قبل نسبت به این موضوع کم توجه باشد . البته امکان تغییر شرایط به علت نیاز روزافزون چین در آینده نزدیک وجود دارد یکی از مهم ترین پیشرانه های کشور چین درباره همکاری با کشور قزاقستان در زمینه زغال سنگ بروز خاموشی های گسترده در این کشور به علت کمبود زغال سنگ است برخی دلایل مانند افزایش مصرف پس از رفع محدودیت های کووید ۱۹ (COVID ۱۹) و اهداف کاهش انتشار گاز کربن دی اکسید که یکی از اهداف بزرگ کشور چین است که موجب بروز مشکلاتی در زمینه تأمین نیاز زغال سنگ شده است از سوی دیگر ممنوعیت غیررسمی واردات کالاها از استرالیا که پس از درخواست کانبرا مبنی بر تحقیق و تفحص درباره پیداکردن منبع کووید ۱۹ اجرا شد ، چین را از یکی از بزرگ ترین تأمین کنندگان زغال سنگ این کشور محروم کرد که پیامدهای آن با بروز خاموشی ها گسترده به خوبی قابل مشاهده است در راستای افزایش قیمت زغال سنگ روزنامه وال استریت ژورنال (The Wall Street Journal) طبق گزارش هفتگی خود درخصوص زغال سنگ عنوان کرده است که قیمت زغال سنگ در ۱۲ ماه گذشته تقریباً چهار برابر شده که نرخ بالایی محسوب می شود استان ججیانگ چین اولین محموله زغال سنگ حرارتی را که مورد استفاده نیروگاه هاست ، از کشور قزاقستان دریافت کرده است ، اگرچه مسیر انتقال این محموله از لحاظ اقتصادی دارای توجیه و صرفه نبوده است کشور قزاقستان که محصور در خشکی است ، ابتدا محموله زغال سنگ را هزار کیلومتر از طریق راه آهن به بندر دریای سیاه روسیه انتقال منتقل کرده است در همین خصوص بلومبرگ (Bloomberg) گزارش داده است که یک کشتی که حامل ۱۳۶ هزار تن برای مصرف ۳۰ روز است مسیری ۱۵ هزار کیلومتری را برای رسیدن به ججیانگ طی کرده است SOUTH CHINA MORNING در پنجم اکتبر گزارش داده است که چین به طور کلی از ابتدای سال جاری بیشتر زغال سنگ کک (coke coal) و زغال سنگ حرارتی را از قزاقستان خریداری می کند ، چون قطعی برق افزایش یافته و منابع زغال سنگ به شدت کاهش یافته است درباره مبادلات میان دو کشور آمار متناقضی از هر دو طرف منتشر می شود که تصویر واضحی از حجم مبادلات میان دو کشور را منعکس نمی کند و تضاد دارد و همچنین ارقام منتشرشده با آمارهای تجارت بین المللی سازمان ملل (UN international trade) مطابقت ندارد؛ برای نمونه قزاقستان در سال ۲۰۱۶ اعلام کرده است که ۵۲۸ میلیون کیلو زغال سنگ به چین ارسال کرده اما چین اعلام کرده که تنها ۱۰ و نیم میلیون تن از کشور قزاقستان وارد شده است از طرفی دیگر قزاقستان در سال ۲۰۱۹ که آخرین آمار مورد دسترسی است به سازمان ملل اعلام کرده که ۳۹ میلیون کیلو زغال سنگ به چین فروخته است ، ولی چین این رقم را ۱۵۰ میلیون اعلام کرده که شاهد تناقض زیاد میان دو آمار هستیم پتر اسویک (Petr Svoik) ، رهبر مخالفان قزاقستان ، اعلام کرده است که مقامات گمرک قزاقستان سال ها با داده های فروش کالا به چین بازی کرده اند اسویک معتقد است که وجود گروه های متعدد حسابداری و همچنین وجود فساد و قاچاق گسترده در شبکه های اداری و ساختار سیاسی این کشور موجب می شود ارقام بالای گمرک قزاقستان قابل استناد باشد براساس گزارش IEA زغال سنگ قزاقستان برای کشور چین اینکه در سال ۲۰۱۹ چیزی بالغ بر ۳۰۸ میلیون تن واردات داشته که این رقم معادل سه برابر تولید کشور قزاقستان است ،

ادامه خبر صفحه قبل

[۲]

شرق

۱۴۰۰/۰۷/۲۴

بدون تصویر

کاهش یافته پیدا کرده است این نکته نیز باید عنوان شود که چین بزرگ ترین تولیدکننده زغال سنگ در دنیا نیز محسوب می شود کشور قزاقستان که به دنبال رهایی از بحران اقلیمی و آب و هوایی است ، بحران انرژی چین فرصت مناسبی برای این کشور فراهم می کند درحال حاضر ۹۰ درصد تولید زغال سنگ قزاقستان به صورت محلی استفاده می شود که قیمت آن توسط دولت تعیین شده است که یک سوم کمتر از قیمت صادراتی است که تمایل قزاقستان به صادرات زغال سنگ به سایر کشورها را توجیه می کند یکی دیگر از دلایل تمایل قزاقستان به صادرات زغال سنگ ، رفع نیاز داخل از طریق مصرف گاز طبیعی یا انرژی های تجدیدپذیر است که صادرات زغال سنگ را مهیا می کند از سوی دیگر با افزایش قیمت زغال سنگ و همچنین تلاش کشور قزاقستان برای کاهش آلودگی هوا ، صادرات زغال سنگ را بیش از پیش برای سیاستمداران کشور قزاقستان جذاب جلوه می دهد

بدون تصویر

ایران در گفت و گو با کارشناسان از وضعیت بازار جهانی گاز و فرصت های ایران گزارش می دهد/داستان یک فرصت ملی

عطیه لبافخبرنگار در هفته های اخیر قیمت گاز در دنیا افزایش فوق العاده ای داشته است

عطیه لبافخبرنگار در هفته های اخیر قیمت گاز در دنیا افزایش فوق العاده ای داشته است بیشترین افزایش قیمت مربوط به اروپا و منطقه آسیای شرق دور شامل ژاپن و چین بوده است داده های بازارها نشان می دهد که قیمت ها فقط از ماه ژانویه ۲۰۲۱ (دی بهمن ۱۳۹۹) حدود ۲۵۰ درصد افزایش داشته و ۷۰ درصد از این افزایش قیمت تنها مربوط به ماه آگوست (مرداد شهریور ۱۴۰۰) تاکنون بوده است دبیر کل سابق مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF) درباره علت این افزایش قیمت می گوید: «علت اصلی این افزایش قیمت، کاهش عرضه، اختلال در خطوط لوله از یک طرف و افزایش تقاضا به علت پیش بینی سرما در زمستان امسال اروپا و ژاپن است در این خصوص روسیه عرضه گاز را از منبع موسوم به یامال yamal که یکی از مهم ترین خطوط لوله روسیه به اروپا را تغذیه می کند به ۷۷ درصد کاهش داده است گازپروم شرکت گاز روسیه علت این کاهش را مسائل فنی ذکر کرده است با اینکه خط لوله نورد استریم ۲ افتتاح شده و گاز در آن تزریق شده است ولی همچنان کفاف کمبود ها را نمی دهد» محمدحسین عادل در گفت و گو با «ایران» ادامه می دهد: «به علت افزایش تقاضا و نگرانی از ناترازی گاز در زمستان، قیمت گاز در اروپا برای تحویل در ماه نوامبر تا ۵۰ دلار برای هر بی تی یو گاز افزایش یافته است این بالاترین رقم قیمت گاز در طول تاریخ محسوب می شود این افزایش در ژاپن هم از حدود ۴۲ دلار برای هر بی تی یو بالاتر رفته است» عوامل کوتاه مدت و بلند مدت افزایش قیمت گازعادل عوامل بلندمدت نیز مدت و مقطعی افزایش قیمت را بالا رفتن تقاضا برای انرژی و نیروگاه های گازی و نیز سرمای زمستان برمی شمرد و درباره عوامل بلندمدت نیز می گوید: «یکی از دلایل بلندمدت آن را می توان کمبود سرمایه گذاری در سال های اخیر به شمار آورد واقعیت آن است که برای کاهش آلاینده ها و رعایت مسائل زیست محیطی در چند سال گذشته توجه به انرژی های تجدیدپذیر بیشتر بوده است و سرمایه گذاری ها به سمت آن نوع انرژی ها سوق پیدا کرده است لذا از سرمایه گذاری لازم برای گاز غفلت شده است به همین دلیل اکنون که دنیا در یک فشار تقاضا قرار می گیرد و منابع عرضه محدود است، به سادگی و به فوریت قیمت ها بشدت بالا می رود قیمت هنری هاب در امریکا که تا مرز ۵ دلار پایین آمده بود، اکنون از ۶ دلار عبور کرده است و قیمت در اروپا که سال گذشته حدود ۵ دلار بود حالا برای تحویل ال ان جی در ماه نوامبر به ۵۰ دلار رسیده است» با این مفروضات، به نظر می رسد که گاز در سال های آتی یک سوخت کلیدی در سراسر جهان باشد اما در این بازار جذاب، ایران به عنوان دومین دارنده ذخایر گازی جهان و سومین تولیدکننده بزرگ، چه فرصتی را می تواند برای خود رقم بزند؟ سهم ایران از تجارت جهانی گاز، کمتر از یک درصدبررسی داده های گازی سال ۲۰۲۰ میلادی نشان می دهد که روسیه با صادرات ۲۱۹۷ میلیارد مترمکعب گاز از مسیر خطوط لوله و ۴۴۰ میلیارد مترمکعب ال ان جی (گاز طبیعی مایع LNG)، صدرنشین جدول صادرکننده گاز در جهان بوده است در این سال، ایالات متحده نیز دومین صادرکننده بزرگ گاز طبیعی در سطح جهانی بود که ۱۷۶ میلیارد مترمکعب گاز از طریق خطوط لوله و ۴۶۱ میلیارد مترمکعب ال ان جی صادر کرده است پس از آن قطر با ۸۲۱ میلیارد مترمکعب (خط لوله) و ۴۶۱ میلیارد مترمکعب ال ان جی در جایگاه سوم قرار دارد اما ایران، به عنوان یکی از سه تولیدکننده بزرگ گاز در جهان که ظرفیت تولید بیشتر نیز دارد،

در سال ۲۰۲۰ تنها حدود ۵۹۰ میلیارد فوت مکعب (معادل ۱۶ میلیارد مترمکعب) صادر و ۷ میلیارد فوت مکعب (معادل ۱۹۸ میلیون مترمکعب) گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله وارد کرد که به نوعی سوآپ بوده است ایران گاز طبیعی را از طریق خط لوله به ترکیه، ارمنستان، آذربایجان و عراق صادر می کند و گاز وارداتی را از آذربایجان دریافت می کند با آنکه صادرات گاز ایران در سال های اخیر از واردات پیشی گرفته است اما هنوز نام ایران حتی جز ۱۰ کشور نخست صادرکننده گاز قرار ندارد و سهم آن از تجارت جهانی گاز کمتر از یک درصد برآورد می شود دبیر کل سابق مجمع کشورهای صادرکننده گاز در مورد علل پایین بودن سهم ایران می گوید: «در سال های گذشته به دلایل مختلف از جمله تحریم ها ایران نتوانسته است تأسیسات و ساز و کار لازم را برای توسعه میادین گاز برای صادرات فراهم کند تولید گاز در داخل برای مصارف داخلی بوده و اولویت داشته است امروز بیش از ۹۵ درصد خانوارهای کشور به شبکه گاز متصل هستند تولید گاز در کشور بسیار بالاست و از یک میلیارد مترمکعب در روز عبور کرده است؛ ولی یارانه بسیار بالا باعث مصرف مسرفانه گاز می شود و گازی برای صادرات نمی ماند» او ادامه می دهد: «در گذشته سه طرح برای ال ان جی وجود داشت که متأسفانه هیچکدام از آنها به سرانجام نرسید طرح ایران ال ان جی، پرشین ال ان جی و پارس ال ان جی جمع ظرفیت آنها به بیش از ۲۰ میلیون تن در سال می رسید قرار بود ایران ال ان جی به دو برابر ظرفیت ارتقا پیدا کند در واقع اگر این سه طرح به اجرا درمی آمد؛ ایران اکنون می توانست صادرکننده ۲۵ میلیون تن ال ان جی در دنیا باشد این مقدار صادرات با قیمت های امروز می توانست بیش از صادرات نفت در زمان عادی برای ایران عواید درآمدی داشته باشد از درآمد ال ان جی می توانستیم جهش بزرگی در تولید و رشد تولید ناخالص داخلی داشته باشیم» عادل در خصوص سه چالش بسیار سخت صادرات نفت و گاز که تاکنون موجب عقب افتادن ایران از سایر صادرکنندگان شده است؛ چنین می گوید: «چالش اول، یارانه بسیار زیاد انرژی در کشور است که مصرف نفت و گاز ما را از حد استاندارد جهانی بسیار بالاتر برده است و دیگر مجالی برای صادرات نمی گذارد دوم تحریم اقتصادی و فشار حداکثری است که باعث شده سرمایه گذاری در توسعه میادین ما تأخیر به وجود بیاید و کلاً برخی بخش های نفت و گاز اصلاً توسعه پیدا نکند؛ مثال آن همین ال ان جی است متأسفانه ایران نتوانست در زمان خود به توسعه ال ان جی بپردازد تحریم همچنین باعث شده است که طرح خط لوله گاز ایران به کشورهای همسایه عقیم بماند نمونه آن خط لوله گاز به هند، پاکستان و نیز خط لوله گاز به اروپاست و سوم سیاست گذاری های صادرات نفت و گاز و بی تصمیمی آن بوده است بنابراین این سه عامل در محدود کردن استفاده کشور از این نعمت خدادادی در جهت توسعه، رفاه مردم و قدرتمند شدن کشور نقش بسزایی داشته است

«صادرات گاز صحنه های سیاسی را عوض می کند اما سؤال اینجاست که اگر ایران بازیگر مهم بازار گاز شود، شرایط چگونه تغییر می کند و چه نفعی نصیب ایران می شود؟ سیدمهدی حسینی، کارشناس ارشد انرژی در این باره به «ایران» می گوید: «ما بزرگترین و تشنه ترین بازار گاز جهان را در همسایگی خودمان شامل کویت، امارات، عمان، عراق، پاکستان، ترکیه و با کمی فاصله هند را داریم که هم می توانیم هزینه توسعه میادین گازی مان را از محل تجارت درازمدت با آنها تأمین کنیم و هم میلیاردها دلار درآمد بسازیم و هم با اتصال خطوط لوله به تقریباً همه همسایگان و تأمین گاز آنها در جایگاه قدرت سیاسی قرار بگیریم که روسیه امروز بدون اعمال زور نظامی با اروپا دارد.

«او ادامه می دهد: «تصور کنید که شیر گاز کشورهای ساحلی خلیج فارس دست ما بود آیا در این صورت صحنه سیاسی عوض نمی شد؟» ایران امسال روی بازار نفت تمرکز کند رکوردزنی قیمت گاز در اروپا، قیمت این سوخت پاک را به معادل ۲۰۵ دلار برای هر بشکه نفت رسانده است و این مسأله روی بازار نفت نیز تأثیر گذاشته است. به طوری که اکنون قیمت نفت خام به حدود ۸۴ دلار در بشکه رسیده و احتمالاً در زمستان ۹۰ دلار در بشکه را نیز رد خواهد کرد؛ چراکه بخشی از تقاضای گاز با سوخت جایگزین یعنی نفت در حال تأمین است مرتضی بهروزی فر، عضو هیأت علمی مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی در این زمینه به «ایران» می گوید: «اگر حتی ایران توان صادرات گاز را داشته باشد، مذاکره ای شروع شود و مشکل خاصی نباشد،

ایران

ادامه خبر صفحه قبل

[۳]

روزنامه ایران

۱۴۰۰/۰۷/۲۴

بدون تصویر

در بهترین حالت ۳ سال دیگر می تواند به بازار جدیدی صادرات گاز داشته باشد اما اکنون تقاضا برای نفت نیز افزایش یافته و ایران می تواند روی بازارهای غیررسمی خود تمرکز کند و صادرات نفت بیشتری برای فصول سرد سال داشته باشد اکنون مصرف انرژی بویژه گاز در جهان بالاست و این مسأله می تواند روی سطح تعاملات سیاسی با دنیا نیز اثرگذار باشد ، اما باید برای ایجاد ظرفیت صادراتی ، آغاز مذاکرات جدی تر در این بازار جذاب ، چاره اندیشی کرد »